

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

«Η Χρηματοοικονομική Ανάλυση στις διαδικασίες του Ελέγχου:
Μελέτη περίπτωσης σε Ελληνική Ναυτιλία»

ΜΠΙΡΜΠΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Αναπλ. Καθ. Κ. Λιάπης (Επιβλέπων)
Ομότ. Καθ. Α. Τσάμης
Αναπλ. Καθ. Ι. Φίλος

ΑΘΗΝΑ, Μάρτιος 2017

Ευχαριστίες

Στο κομμάτι αυτό της εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τα άτομα που με στήριξαν έμπρακτα κατά τη διάρκεια παρακολούθησης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών σε καθημερινή βάση. Αυτοί είναι η οικογένεια μου, η παρέα μου, οι συμφοιτητές μου και οι συνάδελφοι μου.

Επίσης θέλω να ευχαριστήσω θερμά τους υπεύθυνους καθηγητές κ. Ι.Φίλο και Α. Τζάμη για την διεξαγωγή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος που με την ορθή καθοδήγησή τους μας κατεύθυναν σε βαθύτερα θέματα της Ελεγκτικής, της Φορολογίας και της Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Ολοκληρώνοντας το μικρό κομμάτι αυτό τον ευχαριστιών θέλω να ευχαριστήσω επίσης τους ανερχόμενους επιστήμονες που είχα την τιμή να γνωρίσω κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών μου που δεν είναι άλλοι από τους Σταμάτη Πασσά και Παναγιώτη Σπανό, οι οποίοι αυτή τη στιγμή βρίσκονται στο στάδιο ολοκλήρωσης της διδακτορική τους διατριβή και είμαι βέβαιος πως θα συνεχίσουν να ξεχωρίζουν στον τομέα τους και τα επόμενα χρόνια.

Περίληψη

Η Χρηματοοικονομική Ανάλυση είναι το βασικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων των Εταιρειών. Η εφαρμογή της χρηματοοικονομικής θεωρίας γίνεται από τις ίδιες τις εταιρείες για την κατανόηση των αποτελεσμάτων τους με σκοπό την καλύτερη διαχείριση των πόρων και τη βελτίωση των πολιτικών τους. Επίσης εφαρμόζεται από ένα σύνολο άλλων ενδιαφερομένων για την αξιολόγηση της επίδοσης, την εκτίμηση της περιουσιακής αξίας και τον καθορισμό της εύλογης αξίας μιας επιχείρησης.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει τη χρησιμότητα της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης, μέσω θεωρητικής αλλά και πρακτικής εφαρμογής, σε διαδικασίες διεξαγωγής ελέγχων. Πρέπει να αναφερθεί πως στην εργασία γίνεται διαχωρισμός της αόριστης έννοιας του ελέγχου σε τρεις διαφορετικές μορφές οι οποίες είναι 1) ο εξωτερικός έλεγχος (external audit), 2) ο εσωτερικός έλεγχος (internal audit) και 3) ο διοικητικός έλεγχος (controlling). Όπως αναλύεται στις επόμενες σελίδες παρόλο που η διενέργεια των τριών αυτών ελέγχων είναι διαφορετική ως προς το σκοπό τους, η Χρηματοοικονομική Θεωρία είναι εξίσου σημαντική για την κατεύθυνση των ελεγκτικών εργασιών και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Τα πρώτα κεφάλαια της εργασίας αναφέρονται στη θεωρία της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης, με τη ανάδειξη των βασικών εργαλείων της, όπως εντοπίστηκαν στη βιβλιογραφία. Καθώς επίσης στη συνέχεια αναφέρονται τα χαρακτηριστικά των μορφών ελέγχου όπως ορίζονται από τα Ελεγκτικά Πρότυπα και τη θεωρία του Management, ως αποτέλεσμα ο αναγνώστης να μπορεί να κατανοήσει πλήρως την πρακτική εφαρμογή της ανάλυσης στις Οικονομικές Καταστάσεις που εξετάζονται στη μελέτη περίπτωσης που ακολουθεί στο τέλος.

Τα συμπεράσματα από την εφαρμογή της πρακτική εφαρμογή στην εξεταζόμενη εταιρεία ήταν πως ο Όμιλος της ANEK διατρέχει σοβαρό κίνδυνο ρευστότητας αφού οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερκαλύπτουν όχι μόνο τα ταμειακά της διαθέσιμα αλλά και το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του Ενεργητικού της. Από τη σύγκριση με τα στοιχεία του κλάδου είδαμε πως σε κανένα κομμάτι δεν έχει συγκριτικό πλεονέκτημα και βρίσκεται στη δυσμενέστερη θέση έναντι των υπολοίπων εταιρειών που εξετάστηκαν.

Όσο αφορά την εφαρμογή των αποτελεσμάτων στη διεξαγωγή ελεγκτικών εργασιών μέσω της ανάλυσης με τη χρήση των αριθμοδεικτών οι ελεγκτές κατανοούν τους κινδύνους που διατρέχει ο εν λόγω Όμιλος μέσω και της σύγκρισης με τα στοιχεία του κλάδου. Ενώ με την ανάλυση των Καταστάσεων μέσω της μετατροπής τους σε απόλυτους αριθμούς επιτυγχάνεται ο εντοπισμός των σημαντικότερων λογαριασμών της εξεταζόμενης εταιρείας. Τέλος με την χρήση του προγράμματος SPSS επιχειρήθηκε ομαδοποίηση των οικονομικών στοιχείων των εταιρειών του κλάδου έτσι ώστε να φανούν οι ομοιότητες τους.

Περιεχόμενα

1. Ευχαριστίες	σελ.2
2. Περίληψη	σελ.3
3. Εισαγωγή	σελ.6
4. Κεφάλαιο 1. Θεωρία της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης	σελ.8
5. 1.1. Καταστάσεις Κοινών Μεγεθών	σελ.9
6. 1.2. Καταστάσεις Τάσης	σελ.11
7. 1.3. Ανάλυση με Αριθμοδείκτες	σελ.12
8. Κεφάλαιο 2. Θεωρία του Ελέγχου	σελ.16
9. 2.1. Εξωτερικός Έλεγχος	σελ.16
10. 2.1.1 Στάδια Εξωτερικού Ελέγχου	σελ.18
11. 2.2. Εσωτερικός Έλεγχος	σελ.21
12. 2.2.1 Στάδια Εσωτερικού Ελέγχου	σελ.23
13. 2.3. Διοικητικός Έλεγχος	σελ.24
14. Κεφάλαιο 3. Μελέτη Περίπτωσης του Ομίλου ANEK	σελ.27
15. 3.1. Ανάλυση των Καταστάσεων	σελ.31
16. 3.2. Ανάλυση με τη χρήση Αριθμοδεικτών	σελ.40
17. 3.3. Ανάλυση Ομοιότητας	σελ. 43
18. 3.4. Συμπεράσματα από τη Μελέτη	σελ. 45
19. 3.4.1. Συμπεράσματα εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών	σελ. 48
20. 3.4.2. Συμπεράσματα που αφορούν τον διοικητικό έλεγχο	σελ.49
21. Επίλογος	σελ.50
22. Παράρτημα	σελ.51
23. Βιβλιογραφία	σελ.62

Εισαγωγή

Στη σύγχρονη εποχή που ζούμε εξαιτίας της τεχνολογίας χανόμαστε σε τεράστιες βάσεις δεδομένων, έχουμε πρόσβαση σε άφθονη πληροφορία και πολλές φορές αυτό επιδρά αρνητικά στη ζωή μας προκαλώντας σύγχυση. Στον επιχειρηματικό κόσμο έχουμε καταφέρει να μετράμε και να ποσοτικοποιούμε κάθε μορφής εργασία δημιουργώντας νέες πληροφορίες που πρέπει να εξεταστούν για να κατανοηθεί η χρησιμότητα και η συνεισφορά τους στην βελτίωση των αποτελεσμάτων. Παρόλα αυτά η Χρηματοοικονομική Ανάλυση παραμένει το βασικό εργαλείο που εφαρμόζεται για την κατανόηση και την αξιολόγηση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων των Εταιρειών. Χρησιμοποιείται από στελέχη εταιρειών για την εξαγωγή συμπερασμάτων για τα αποτελέσματα τους αλλά και από σύνολο άλλων εξωτερικών ενδιαφερομένων όπως αναλυτές, επενδυτές, ελεγκτές που θέλουν να αξιολογήσουν τη δραστηριότητα των εταιρειών. Στην εργασία αυτή θα εξεταστεί η χρησιμότητα και η εφαρμογή της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης σε διαδικασίες που αφορούν τον έλεγχο.

Σκοπός της εργασίας είναι η θεωρητική παρουσίαση των εργαλείων αξιολόγησης της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης, η παρουσίαση των σημαντικότερων μορφών ελέγχου στον επιχειρηματικό κόσμο καθώς και η πρακτική εφαρμογή της ανάλυσης στο κλάδο της Ναυτιλίας με τη μελέτη περίπτωσης της ANEK από την σκοπιά των ελεγκτών αναλύοντας τα δεδομένα των Οικονομικών Καταστάσεων του Ομίλου καθώς και του κλάδου.

Το πρώτο κεφάλαιο της εργασίας ασχολείται με την Χρηματοοικονομική Ανάλυση και στο καθοριστικό ρόλο που έχει στις αποφάσεις των ενδιαφερόμενων τρίτων. Πιο συγκεκριμένα, στο κεφάλαιο αυτό γίνεται διάκριση των μεθοδολογιών της ανάλυσης με βάση την επεξεργασία των Οικονομικών Καταστάσεων διαχωρίζοντας τις σε τρεις κατηγορίες, οι οποίες είναι:

- 1) Καταστάσεις Κοινών Μεγεθών,
- 2) Καταστάσεις Τάσης και
- 3) Ανάλυση με χρήση Αριθμοδεικτών.

Για την καλύτερη κατανόηση των μεθοδολογιών παρατίθεται και αντίστοιχο υπόδειγμα μετατροπής των Οικονομικών Καταστάσεων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο της διπλωματικής εργασίας αναλύεται η έννοια του ελέγχου και γίνεται διάκριση αυτού σε τρεις διαφορετικές πτυχές που τον συναντάμε σήμερα, αυτές είναι:

- 1) ο εξωτερικός έλεγχος
- 2) ο εσωτερικός έλεγχος
- 3) ο διοικητικός έλεγχος

Στη συνέχεια του κεφαλαίου αναλύεται η συνεισφορά του εξωτερικού ελέγχου στην σημερινή εποχή. Επίσης παρουσιάζονται οι βασικοί κανόνες του επαγγέλματος του εξωτερικού ελεγκτή καθώς και το κύκλωμα ελέγχου που ακολουθείται με βάση τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Στο επόμενο μέρος του κεφαλαίου γίνεται αναφορά στον εσωτερικό έλεγχο παρουσιάζοντας τη

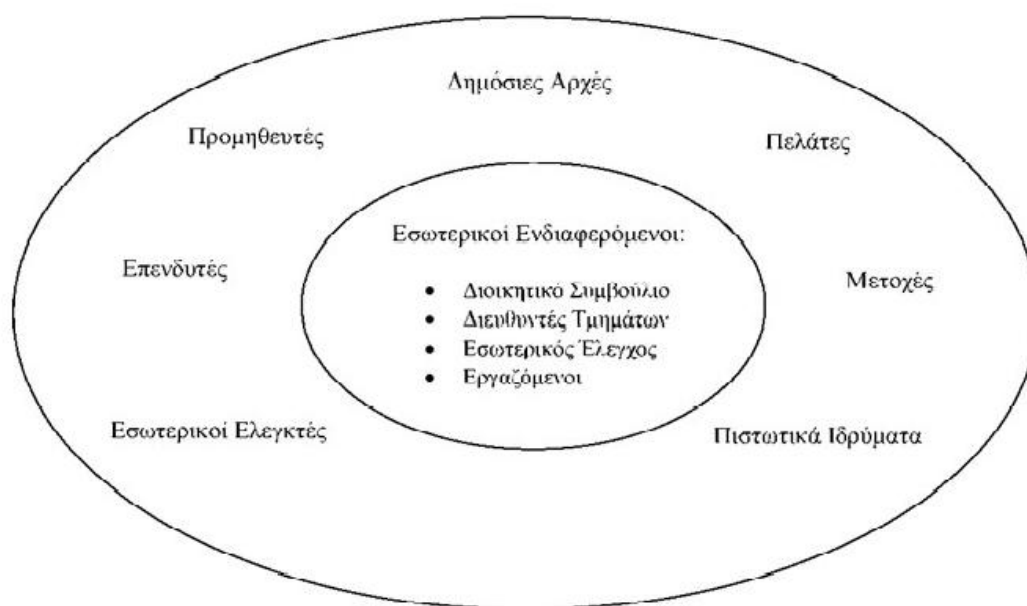
σημαντικότητα των υπηρεσιών του στην βελτίωση των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων της εταιρείας που λειτουργεί, τις εξασφαλίσεις που απαιτούνται για να λειτουργεί ανεξάρτητα καθώς και το κύκλωμα εργασιών του εσωτερικού ελέγχου όπως ορίζονται από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών. Τέλος, το δεύτερο κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παρουσίαση του διοικητικού ελέγχου χρησιμοποιώντας τη θεωρία του Management με σκοπό να γίνει κατανοητή η διάκριση μεταξύ των προηγούμενων δύο μορφών ελέγχου ως προς τη δραστηριότητα και τη συνεισφορά που δεν είναι άλλη από τη βελτίωση των διοικητικών αποφάσεων.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας εξετάζεται πρακτικά η θεωρία που παρουσιάστηκε προηγουμένως με την επεξεργασία των Οικονομικών Καταστάσεων του Ομίλου της ANEK για τη χρήση 2015. Μέσω της ανάλυσης των καταστάσεων επιχειρείται η εξαγωγή συμπεράσματος για την οικονομική θέση του Ομίλου καθώς και των εντοπισμών των σημείων που πρέπει ο ελεγκτής να εφαρμόσει παραπάνω ελεγκτικές διαδικασίες για την τεκμηρίωση της γνώμης του, ενώ αντίθετα ο controller να εντοπίσει τα δυνατά και αδύναμα σημεία της εταιρείας σε σχέση με τον κλάδο. Πιο αναλυτικά, στο πρώτο μέρος της πρακτικής εξέτασης παρουσιάζονται οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις επεξεργασμένες σε κοινά μεγέθη. Στη συνέχεια εντοπίζονται οι σημαντικότεροι λογαριασμοί των καταστάσεων με βάση την αναλογία τους στο σύνολο αλλά και με βάση τη μεταβολή που εμφανίζουν ανάμεσα στις δύο εξεταζόμενες χρήσεις. Ολοκληρώνοντας το πρώτο μέρος γίνεται σχολιασμός των σημείων που εντοπίστηκαν παρουσιάζοντας των ελεγκτικών κινδύνων που εμφανίζει ο κάθε λογαριασμός αλλά και το περιθώριο βελτίωσης όσο αφορά τον διοικητικό έλεγχο. Στο δεύτερο μέρος του κεφαλαίου γίνεται αξιολόγηση της οικονομικής θέσης του Ομίλου με τη χρήση αριθμοδεικτών συγκρίνοντας τα αποτελέσματα με τα στοιχεία του κλάδου. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος του κεφαλαίου εξάγονται τα συμπεράσματα από το σύνολο της μελέτης.

Στο παράρτημα της εργασίας παρουσιάζονται πιο αναλυτικά τα στοιχεία της μελέτης του τρίτου κεφαλαίου με τη χρήση πινάκων και διαγραμμάτων για την καλύτερη κατανόηση των οικονομικών δεδομένων

1. Θεωρία της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης

Η Χρηματοοικονομική Ανάλυση χρησιμοποιείται ως το κυριότερο εργαλείο για την ανάλυση των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι πληροφορίες που προσφέρονται από την ανάλυση είναι πολύ σημαντικές και αναφέρονται σε όλα τα επίπεδα των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης από το Στρατηγικό σχεδιασμό στο Λειτουργικό σχεδιασμό καθώς και στην εξαγωγή συμπερασμάτων για την επίτευξη ή όχι των παραπάνω σχεδιασμών. Για αυτό το λόγο η Χρηματοοικονομική Ανάλυση αναφέρεται σε μεγάλο εύρος εσωτερικών και εξωτερικών ενδιαφερομένων τρίτων που καθορίζονται οι αποφάσεις τους από αυτή. Αναλυτικότερα, με τον όρο ενδιαφερόμενους τρίτους εννοούμενο το σύνολο των ατόμων του εσωτερικού περιβάλλοντος μιας επιχείρησης όπως Διοικητικό Συμβούλιο, Γενικούς Διευθυντές, Προϊστάμενους Τμημάτων, Εσωτερικούς Ελεγκτές αλλά και τους Εργαζόμενους από την άλλη πλευρά υπάρχουν ενδιαφερόμενοι τρίτοι και στο εξωτερικό περιβάλλον όπως τα Πιστωτικά Ιδρύματα, Εποπτικοί Φορείς, Μέτοχοι, Επενδυτές, Εξωτερικοί Ελεγκτές, Πελάτες, Προμηθευτές καθώς και το Δημόσιο οι οποίοι όλοι ενδιαφέρονται για την πορεία της Επιχείρησης.

Συγκεκριμένα μέσω της ανάλυσης των Οικονομικών Καταστάσεων επιχειρείται η εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν στην διαχρονική εξέλιξη των λογιστικών δεδομένων καθώς και στη διαστρωματική σύγκριση των λογιστικών μεγεθών μεταξύ ομοειδών εταιρειών. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού χρησιμοποιούνται τρεις διαφορετικές μέθοδοι ανάλυσης των Καταστάσεων, αυτές είναι :1) καταστάσεις κοινών μεγεθών, 2) καταστάσεις τάσης και 3) αριθμοδείκτες

1.1 Καταστάσεις Κοινών Μεγεθών:

Στη μέθοδο αυτή εκφράζεται το σύνολο των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σε σχετικά μεγέθη δηλαδή σε ποσοστά. Συνεπώς, οι λογαριασμοί του Ισολογισμού εκφράζονται ως ποσοστό επί του συνόλου του Ενεργητικού και οι λογαριασμοί της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης σε ποσοστό επί των Πωλήσεων. Με την τροποποίηση αυτή εξαλείφεται η έννοια του οικονομικού μεγέθους και παρουσιάζονται οι καταστάσεις σε ποσοστιαία αναλογία έτσι ώστε να μπορεί να επιτευχθεί πιο αποτελεσματικά η διαστρωματική σύγκριση των λογαριασμών. Επίσης αποκαλύπτεται η σύνθεση του Ενεργητικού, του Παθητικού καθώς και των Εσόδων- Εξόδων. Η μέθοδος αυτή είναι χρήσιμη για την ανάλυση εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε ίδιους κλάδους και προσφέρει συγκρισιμότητα εξαλείφοντας το διαφορετικό οικονομικό μέγεθος τους σε αξίες. Για να έχουμε ασφαλή συμπεράσματα όμως από την ανάλυση αυτή πρέπει να εξεταστεί ότι οι εταιρείες τις οποίες θέλουμε να αναλύσουμε χρησιμοποιούν ίδιες λογιστικές μεθόδους διαφορετικά είτε πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις είτε η σύγκριση των στοιχείων όπως έχουν δεν μπορούν να δώσουν την κατάλληλη πληροφόρηση.

Υπόδειγμα : Κατάστασης Αποτελεσμάτων κατά λειτουργία-Κοινών Μεγεθών

<u>Λογαριασμοί</u>	<u>Νομισματική Μονάδα</u>	<u>Ποσοστιαία Μονάδα</u>
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	18.323.238,38 €	100,00%
Κόστος πωλήσεων	-10.266.112,00 €	-56,03%
Μικτό αποτέλεσμα	8.057.126,38 €	43,97%
Λοιπά συνήθη έσοδα	81.687,73 €	0,45%
	8.138.814,11 €	44,42%
Έξοδα διοίκησης	-2.733.346,45 €	-14,92%
Έξοδα διάθεσης	-3.145.327,15 €	-17,17%
Λοιπά έξοδα και ζημιές	-155.749,79 €	-0,85%
Λοιπά έσοδα και κέρδη	96.370,56 €	0,53%
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	2.200.761,29 €	12,01%
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	2.889,21 €	0,02%
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-86.112,02 €	-0,47%
Αποτέλεσμα προ φόρων	2.117.538,48 €	11,56%
Φόροι εισοδήματος	-614.086,16 €	-3,35%
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους	1.503.452,32 €	8,21%

Υπόδειγμα: Κατάσταση Οικονομικής Θέσης- Κοινών Μεγεθών

<u>Λογαριασμοί</u>	<u>Νομισματική Μονάδα</u>	<u>Ποσοστιαία Μονάδα</u>
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ενσώματα πάγια	12069723,25	71,13%
Άυλα πάγια στοιχεία	542.970,00 €	3,20%
Υπεραξία	42.897,56 €	0,25%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	12.655.590,81 €	74,58%
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	2.712.680,74 €	15,99%
Εμπορικές απαιτήσεις	1.200.841,60 €	7,08%
Δουλευμένα έσοδα περιόδου	55.347,25 €	0,33%
Προπληρωμένα έξοδα	3.146,00 €	0,02%
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	341.851,67 €	2,01%
Σύνολο κυκλοφορούντων	4.313.867,26 €	25,42%
Σύνολο ενεργητικού	16.969.458,07 €	100,00%
Καθαρή θέση		
Καταβλημένα κεφάλαια		
Κεφάλαιο	1.600.000,00 €	9,43%
Υπέρ το άρτιο	125.000,00 €	0,74%
Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	131.500,00 €	0,77%
Αποτελέσματα εις νέο	4.911.859,40 €	28,95%
Σύνολο καθαρής θέσης	6.768.359,40 €	39,89%
Υποχρεώσεις		
Τραπεζικά δάνεια	4.837.620,00 €	28,51%
Εμπορικές υποχρεώσεις	2.887.205,66 €	17,01%
Φόρος εισοδήματος	614.086,16 €	3,62%
Λοιποί φόροι και τέλη	691.934,19 €	4,08%
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	478.620,00 €	2,82%
Λοιπές υποχρεώσεις	627.906,55 €	3,70%
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	51.276,12 €	0,30%
Έσοδα επόμενων χρήσεων	12.450,00 €	0,07%
Σύνολο υποχρεώσεων	10.201.098,67 €	60,11%
Σύνολο καθαρής θέσης, προβλέψεων και υποχρεώσεων	16.969.458,07 €	100,00%

1.2 Καταστάσεις Τάσης:

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται για την καλύτερη κατανόηση των οικονομικών μεγεθών διαχρονικά. Ορίζεται ως έτος βάσης το πρώτο έτος αξιολόγησης και τα στοιχεία των καταστάσεων παίρνουν την τιμή 1 και τα επόμενα έτη ανάλυσης παίρνουν τιμές κατά αναλογία της μεταβολής τους σε σχέση με το έτος βάσης. Με τη χρήση της μεθόδου αυτής μπορεί να κριθεί πιο εύκολα η βελτίωση ή μη των μεγεθών που εξετάζονται διαχρονικά. Αρνητικό στοιχείο και της μεθόδου αυτής είναι μια πιθανή μεταβολή στις λογιστικές μεθόδους που ακολουθούνται κατά τη διάρκεια των ετών.

Υπόδειγμα : Κατάστασης Αποτελεσμάτων κατά λειτουργία-Κατάσταση Τάσης

Σημείωση	20X1- Έτος Υπολογισμού Τάσης		20X0- Έτος Βάσης	
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	18.323.238,38 €	1,05	17.407.076,46 €	1,00
Κόστος πωλήσεων	-10.266.112,00 €	1,15	-8.931.517,44 €	1,00
Μικτό αποτέλεσμα	8.057.126,38 €	0,95	8.475.559,02 €	1,00
Λοιπά συνήθη έσοδα	81.687,73 €	0,88	92.307,13 €	1,00
	8.138.814,11 €	0,95	8.567.866,16 €	1,00
Έξοδα διοίκησης	-2.733.346,45 €	0,83	-3.280.015,74 €	1,00
Έξοδα διάθεσης	-3.145.327,15 €	0,83	-3.805.845,85 €	1,00
Λοιπά έξοδα και ζημιές	-155.749,79 €	1,14	-136.281,07 €	1,00
Λοιπά έσοδα και κέρδη	96.370,56 €	1,33	72.277,92 €	1,00
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	2.200.761,29 €	1,55	1.418.001,42 €	1,00
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	2.889,21 €	1,09	2.658,07 €	1,00
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-86.112,02 €	0,99	-86.973,14 €	1,00
Αποτέλεσμα προ φόρων	2.117.538,48 €	1,59	1.333.686,36 €	1,00
Φόροι εισοδήματος	-614.086,16 €	1,59	-386.769,04 €	1,00
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους	1.503.452,32 €	1,59	946.917,31 €	1,00

Υπόδειγμα: Κατάσταση Οικονομικής Θέσης- Κοινών Μεγεθών

Σημείωση	20X1- Έτος Υπολογισμού Τάσης		20X0- Έτος Βάσης	
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				
Ενσώματα πάγια	12069723,25	0,96	12552512,18	1,00
Άυλα πάγια στοιχεία	542.970,00 €	1,05	515.821,50 €	1,00
Υπεραξία	42.897,56 €	1,09	39.465,76 €	1,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	12.655.590,81 €	0,97	13.107.799,44 €	1,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				
Αποθέματα	2.712.680,74 €	1,19	2.278.651,82 €	1,00
Εμπορικές απαιτήσεις	1.200.841,60 €	0,83	1.453.018,34 €	1,00
Δουλευμένα έσοδα περιόδου	55.347,25 €	0,99	55.900,72 €	1,00
Προπληρωμένα έξοδα	3.146,00 €	1,02	3.083,08 €	1,00

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	341.851,67 €	1,19	287.155,40 €	1,00
Σύνολο κυκλοφορούντων	4.313.867,26 €	1,06	4.077.809,36 €	1,00
Σύνολο ενεργητικού	16.969.458,07 €	0,99	17.185.608,80 €	1,00
Καθαρή θέση				
Καταβλημένα κεφάλαια				
Κεφάλαιο	1.600.000,00 €	1,00	1.600.000,00 €	1,00
Υπέρ το άρτιο	125.000,00 €	1,00	125.000,00 €	1,00
Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	131.500,00 €	1,02	128.870,00 €	1,00
Αποτελέσματα εις νέο	4.911.859,40 €	1,24	3.964.942,09 €	1,00
Σύνολο καθαρής θέσης	6.768.359,40 €	1,16	5.818.812,09 €	1,00
Υποχρεώσεις				
Τραπεζικά δάνεια	4.837.620,00 €	0,95	5.079.501,00 €	1,00
Εμπορικές υποχρεώσεις	2.887.205,66 €	0,71	4.042.087,92 €	1,00
Φόρος εισοδήματος	614.086,16 €	1,59	386.769,04 €	1,00
Λοιποί φόροι και τέλη	691.934,19 €	1,35	512.031,30 €	1,00
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	478.620,00 €	0,90	533.351,29 €	1,00
Λοιπές υποχρεώσεις	627.906,55 €	0,89	703.255,34 €	1,00
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	51.276,12 €	0,54	94.860,82 €	1,00
Έσοδα επόμενων χρήσεων	12.450,00 €	0,83	14.940,00 €	1,00
Σύνολο υποχρεώσεων	10.201.098,67 €	0,90	11.366.796,71 €	1,00
Σύνολο καθαρής θέσης, προβλέψεων και υποχρεώσεων	16.969.458,07 €	0,99	17.185.608,80 €	1,00

1.3 Ανάλυση με Αριθμοδείκτες:

Η μέθοδος των αριθμοδεικτών είναι το πηλίκο δύο λογιστικών μεγεθών από τις Οικονομικές Καταστάσεις, προϋποθέτοντας μια λογική σχέση μεταξύ τους, δηλαδή ο αριθμοδείκτης Καθαρά Κέρδη προς Πωλήσεις συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση αφού μας δείχνει το ποσοστό των πωλήσεων που έγιναν κέρδη, ενώ από την άλλη πλευρά η διαίρεση Επισφαλών Πελατών με τα Κτίρια δεν παρέχει καμία πληροφόρηση. Αποτελεί την πιο διαδεδομένη διαδικασία ανάλυσης και αξιολόγησης καθώς συνοψίζονται οι λογιστικές πληροφορίες, αφαιρούν την έννοια του οικονομικού μεγέθους κάνοντας τη σύγκριση των στοιχείων πιο εύκολη και διαχρονικά και μεταξύ εταιρειών. Από τη μέθοδο αυτή προκύπτουν αρκετοί δείκτες και μπορούμε να τους κατατάξουμε στις τρεις κατηγορίες ανάλογα με την πληροφόρηση που μας δίνουν, οι κατηγορίες είναι: 1) Αποδοτικότητα, 2)Ρευστότητα, 3)Κεφαλαιακή Διάρθρωση.

α) Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας:

Με τη χρήση των παρακάτω αριθμοδεικτών αναλύεται η ικανότητα μιας επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη με βάση σύγκρισης το κόστος των κεφαλαίων που δαπανήθηκε για τη δημιουργία τους.

$$ROS = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Ο δείκτης ROS (Return On Sales) μας δείχνει την αναλογία των Καθαρών Κερδών σε σχέση με τον Κύκλο Εργασιών. Από αυτό το δείκτη γίνεται κατανοητό το ποσοστό των πωλήσεων που γίνεται κέρδος για την επιχειρηματική μονάδα δηλαδή η αποδοτικότητα της.

$$ROA = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}} \times \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ο δείκτης ROA (Return On Asset) είναι ο βασικότερος δείκτης που δείχνει πόσο αποδοτική είναι η δραστηριότητα της επιχείρησης σε σχέση με το σύνολο των κεφαλαίων που χρησιμοποιήθηκαν για να πραγματοποιηθεί αυτό. Στη συνέχεια ο δείκτης αυτός μπορεί να διασπαστεί σε δύο κλάσματα από τα οποία προκύπτει η Αποδοτικότητα των Πωλήσεων, δηλαδή από το σύνολο της δραστηριότητας τι ποσοστό αποτελεί τα Καθαρά Κέρδη, καθώς και την Κυκλοφοριακή Ταχύτητα του Ενεργητικού που μας δείχνει το πόσες φορές οι Πωλήσεις κάλυψαν τα Κεφάλαια που έχουν δαπανηθεί για την πραγματοποίησή τους.

$$ROE = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων}} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}} \times \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} \times \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων}}$$

Ο δείκτης ROE (Return On Equity) μας δείχνει την απόδοση που έχουν τα κεφάλαια των μετόχων, δηλαδή την απόδοση που αποφέρει η επένδυση τους μέσω της παραγωγικής διαδικασίας της επιχείρησης. Επίσης και ο δείκτης ROE μπορεί να διασπαστεί προσφέροντας επιπλέον πληροφόρηση από το δείκτη ROA δείχνοντας πόσες φορές το Ενεργητικό καλύπτει τα Ιδία Κεφάλαια.

$$ROI = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Σύνολο Επενδεδυμένου Κεφαλαίου}}$$

Ο δείκτης ROI (Return On Investment) μας δείχνει την απόδοση που έχουν τα επενδεδυμένα κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν ανεξάρτητα εάν προέρχονται από τους μετόχους ή προέρχονται από δανεισμό.

Άλλοι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την μέτρηση της αποδοτικότητας είναι :

$\frac{\text{Κέρδη εις νέο}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$, ο οποίος μας δείχνει τι ποσοστό της περιουσίας της επιχειρηματικής μονάδας προέρχονται από αδιανέμητα κέρδη

β) Αριθμοδείκτες Ρευστότητας:

Οι παρακάτω αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται για την ανάλυση και κατανόηση της διαχείρισης του Κυκλοφορούν Ενεργητικού μια επιχείρησης.

$$\text{Γενική Ρευστότητα} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

$$\text{Άμεση Ρευστότητα} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

$$\text{Ταμειακή Ρευστότητα} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα} - \text{Απαιτήσεις}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

οι δείκτες της Γενικής Ρευστότητας, της Άμεσης Ρευστότητας και της Ταμειακής Ρευστότητας μας δείχνουν την ικανότητα μιας επιχείρησης να καλύψει τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της. Ο πιο αυστηρός από τους τρεις δείκτες είναι η Ταμειακή Ρευστότητα όπου παρουσιάζει πόσες φορές τα ρευστά διαθέσιμα καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στη συνέχεια ο δείκτης της Άμεσης Ρευστότητας μας παρουσιάζει ξανά πόσες φορές τα ρευστά διαθέσιμα μαζί με τις απαιτήσεις καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και τέλος ο δείκτης της Γενικής Ρευστότητας μας παρουσιάζει πόσες φορές το Κυκλοφορούν Ενεργητικό καλύπτει τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις.

Κεφάλαιο Κίνησης = Κυκλοφορούν Ενεργητικό – Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Το Κεφάλαιο Κίνησης προκύπτει από τη διαφορά του Κυκλοφορούν Ενεργητικού με τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις και είναι το κεφάλαιο εκείνο που χρησιμοποιεί η επιχείρηση άμεσα για την ικανοποίηση των δραστηριοτήτων της.

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων} = \frac{\text{Πωλήσεις (Πωλήσεις με πίστωση)}}{\text{Μ.Ο. Απαιτήσεις}}$$

ο δείκτης της Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των Απαιτήσεων παρουσιάζει το πόσες φορές ανακυκλώνεται ο λογαριασμός των απαιτήσεων με σε σχέση με τις πωλήσεις μας κατά τη διάρκεια της περιόδου που εξετάζουμε. Προτιμάται στον αριθμητή να καταχωρούνται οι Πωλήσεις που γίνονται σε Πελάτες με πίστωση έτσι ώστε τα αποτελέσματα του δείκτη να είναι πιο ακριβή. Επίσης, μια πιο κατανοητή παραλλαγή του παραπάνω δείκτη αποτελεί η μετατροπή του ποσού σε μέρες έτσι ώστε να εμφανίζεται το διάστημα όπου δίνει πίστωση μια επιχείρηση στους πελάτες της, ο δείκτης είναι :

$$\text{Ημέρες Πίστωσης} = \frac{365}{\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων}}$$

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων} = \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Μ.Ο. Αποθεμάτων}}$$

ο δείκτης της Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των Αποθεμάτων παρουσιάζει το πόσες φορές ανακυκλώνεται ο λογαριασμός των αποθεμάτων σε σχέση με το κόστος πωληθέντων κατά τη διάρκεια της περιόδου που εξετάζουμε. Όπως και στο δείκτη της Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των Απαιτήσεων μια πιο κατανοητή παραλλαγή του δείκτη αποτελεί η μετατροπή του ποσού σε μέρες έτσι ώστε να εμφανίζονται οι μέρες αποθήκευσης των αποθεμάτων, ο δείκτης είναι :

$$\text{Ημέρες Αποθήκευσης} = \frac{365}{\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων}}$$

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Βραχυπροθ. Υποχρεώσεων} = \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Μ.Ο. Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων}}$$

ο δείκτης της Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων παρουσιάζει το πόσες φορές ανακυκλώνονται οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις σε σχέση με το κόστος πωληθέντων κατά τη διάρκεια της περιόδου που εξετάζουμε. Αρκετά συχνά προτιμάται στη θέση των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων γενικά να χρησιμοποιείται ο λογαριασμός Προμηθευτές. Όπως και στους παραπάνω δείκτες μια πιο κατανοητή παραλλαγή του δείκτη αποτελεί η μετατροπή του ποσού σε μέρες έτσι ώστε να εμφανίζονται οι μέρες πίστωσης που λαμβάνει η επιχείρηση από τους πιστωτές της, ο δείκτης είναι :

$$\text{Ημέρες Λαμβανόμενης Πίστωσης} = \frac{365}{\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Βραχ.Υποχρεώσεων}}$$

Ταμειακός Κύκλος= Ημέρες Πίστωσης + Ημέρες Αποθήκευσης - Ημέρες Λαμβανόμενης Πίστωσης

Ο τύπος του Ταμειακού Κύκλου μας δείχνει τις ανάγκες της επιχείρησης σε ημέρες για την εύρεση κεφαλαίων, είτε ιδίων είτε ξένων, για την ικανοποίηση του ταμειακού κενού που εμφανίζεται από τον ετεροχρονισμό στο κύκλωμα παραγγελίας-παραγωγικής διαδικασίας-πώλησης-είσπραξης της απαίτησης.

γ) Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάρθρωσης:

Οι παρακάτω αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται για την κατανόηση της δομής των χρησιμοποιούμενων κεφαλαίων που διαθέτη μια επιχείρηση.

$$\text{DTE} = \frac{\text{Ξένα Κεφάλαια}}{\text{Ιδια Κεφάλαια}},$$

ο δείκτης DTE (Debt To Equity) μας δείχνει την αναλογία των κεφαλαίων που υπάρχουν σε μια επιχείρηση μεταξύ στα Δανειακά Κεφάλαια και τα Κεφάλαια που εισέφεραν οι Μέτοχοι. Με τη χρήση του δείκτη αυτού μπορεί να κριθεί εάν μια επιχείρηση είναι υπερχρεωμένη

$$\text{DR} = \frac{\text{Ξένα Κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}},$$

ο δείκτης DR (Debt Ratio) μας δείχνει την αναλογία των ξένων κεφαλαίων στην περιουσία μιας επιχείρησης. Με τη χρήση του DR όπως και με το δείκτη DTE μπορούμε να καταλάβουμε εάν μια επιχείρηση είναι υπερχρεωμένη.

$$\text{Δείκτης Κάλυψης Χρηματ/κών Δαπανών} = \frac{\text{Κέρδη προ Φόρων και Τόκων}}{\text{Τόκοι Δανείων}},$$

ο δείκτης Κάλυψης Χρηματοοικονομικών Δαπανών μας δείχνει πόσες φορές τα Κέρδη προ Φόρων και Τόκων καλύπτουν την καταβολή των Τόκων. Χρησιμοποιείται για την κατανόηση της ικανότητας μια επιχείρησης να εξυπηρετεί των δανεισμών της καθώς επίσης και την ικανότητα της να μπορεί να ανταπεξέλθει σε πιθανή δυσμενή μεταβολή των επιτοκίων δανεισμού της.

2. Θεωρία του Ελέγχου

Στην ελληνική γλώσσα ο όρος έλεγχος όπως αποδίδεται σημασιολογικά σημαίνει : έρευνα για την αλήθεια, την αιτία, την ορθότητα , την ικανότητα, τη λειτουργία αντικειμένων, προσώπων , καταστάσεων και ενεργειών. Στην οικονομική πραγματικότητα εφαρμόζονται ποικίλες μορφές ελέγχου από διαφορετικές ομάδες ατόμων που αποσκοπούν σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Το μόνο βέβαιο είναι πως η ουσία του ελέγχου σε οποιαδήποτε μορφή του έχει ως σκοπό να προσδώσει αξιοπιστία στην ενδιαφερόμενη ομάδα για να μπορέσει να λάβει μια επιχειρηματική απόφαση. Παρόλα αυτά, γίνεται κατανοητό πως ο όρος έλεγχος δεν μπορεί από μόνος τους να αποδώσει και την οπτική γωνία του ελέγχου δηλαδή για ποιο λόγο γίνεται και τι ελέγχεται. Οι τρεις βασικές διακρίσεις που μπορούμε να κάνουμε για τον έλεγχο, χωρίς να σημαίνει πως δεν υπάρχουν άλλες, είναι να τον διακρίνουμε 1) στον εξωτερικό έλεγχο (external audit), 2) στον εσωτερικό έλεγχο (internal audit) και 3) στον διοικητικό έλεγχο (controlling).

2.1 Εξωτερικός Έλεγχος

Ο εξωτερικός έλεγχος όπως ορίζεται από την σύγχρονη τάση της Ελεγκτικής είναι η εργασία στην οποία ο ελεγκτής εκφράζει ένα συμπέρασμα για να αυξήσει το βαθμό εμπιστοσύνης των χρηστών οι οποίοι είναι διαφορετικοί από αυτούς που έχουν την ευθύνη της ποσοτικοποίησης του υποκείμενου θέματος ελέγχου με βάση κάποια κριτήρια. Πιο συγκεκριμένα ο εξωτερικός ελεγκτής εκφράζει γνώμη για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζει το διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης εταιρείας με βάση τα λογιστικά πρότυπα που πρέπει να τηρούνται και με σκοπό να αυξήσει την αξιοπιστία και την εμπιστοσύνη των μετόχων καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων τρίτων για να μπορέσουν να πάρουν ορθές αποφάσεις. Η ανάγκη για την παροχή αυτής της υπηρεσίας διασφάλισης προέρχεται από την θεωρία της αντιπροσώπευσης. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, οι ιδιοκτήτες μια εταιρείας προσλαμβάνουν αντιπροσώπους για να διενεργούν για λογαριασμό τους μια σειρά από πράξεις διοίκησης και εξουσίας. Αυτή η σχέση εντολοδόχου και εντολέα κρύβει αντικρουόμενα συμφέροντα και η θέση του εξωτερικού ελεγκτή είναι να διασφαλίσει τα συμφέροντα των ιδιοκτητών έναντι της διοίκησης. Στην χώρα μας όπως και στον υπόλοιπο αναπτυγμένο κόσμο η ανάγκη αυτής της μορφής του ελέγχου είναι επιτακτική και καθορίζεται είτε με νόμο είτε την επιτάσσει η αγορά κεφαλαίου για την εξασφάλιση των επενδυτών. Εξαιτίας της παγκοσμιοποίησης και της πολυπλοκότητας της δομής των σημερινών επιχειρήσεων, το επάγγελμα ακολουθεί ενιαίους κανόνες-πρότυπα και απαιτεί μεγάλη εξειδίκευση και σκεπτικισμό.

Ο λόγος είναι ότι επειδή ο εξωτερικός ελεγκτής καλείται να εκτελέσει το έργο του εκτεθειμένος σε ένα σύνολο κινδύνων που έχουν να κάνουν με την φύση και τον κλάδο δραστηριότητας της ελεγχόμενης εταιρείας, τις διαδικασίες που ακολουθούνται στο εσωτερικό της και τους οποίους πρέπει να εντοπίσει αυτός έτσι ώστε να μειώσει τον κυριότερο κίνδυνο του που είναι να εκφράσει λανθασμένη

άποψη. Η κατανόηση των παραπάνω συνθηκών κινδύνου έχουν ποσοτικοποιηθεί και εκφράζονται σε επίπεδο του συνόλου των οικονομικών καταστάσεων ως:

Ελεγκτικός Κίνδυνος = Κίνδυνος Ουσιώδους Λάθους x Κίνδυνος Εντοπισμού

Ο κίνδυνος ουσιώδους λάθους περιγράφει την πιθανότητα μέσα στις οικονομικές καταστάσεις να υπάρχουν ποσά τα οποία είναι αναληθή και τα οποία να μην αντικατοπτρίζουν την πραγματική οικονομική θέση της ελεγχόμενης εταιρείας. Ο κίνδυνος αυτός σε επίπεδο ελέγχου λογαριασμών αναλύεται στον ενδογενή κίνδυνο ο οποίος αναφέρεται στον κίνδυνο ένα λάθος να έχει προκύψει λόγω της φύσης και του αντικειμένου δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας και στον κίνδυνο των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας, δηλαδή τον κίνδυνο όπου η οικονομική μονάδα εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες για να μειώσει τον ενδογενή κίνδυνο και αυτές οι διαδικασίες να μην μπορούν να ανταπεξέλθουν στο σκοπό τους. Ο κίνδυνος εντοπισμού αναφέρεται στον κίνδυνο ο ελεγκτής αφού εκτελέσει τις διαδικασίες ελέγχου να μην μπορέσει να εντοπίσει το σφάλμα στους λογαριασμούς και ως συνέπεια το σφάλμα στις οικονομικές καταστάσεις της ελεγχόμενης εταιρείας. Έτσι η παραπάνω εξίσωση μετατρέπεται :

Ελεγκτικός Κίνδυνος = Ενδογενής Κίνδυνος x Κίνδυνος Δικλίδων Ασφαλείας x Κίνδυνος Εντοπισμού

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό πως μόνο ο κίνδυνος εντοπισμού πηγάζει από την αναποτελεσματικότητα του ελεγκτή ενώ όλοι οι άλλοι πηγάζουν από την οικονομική μονάδα. Παρόλα αυτά, ο ελεγκτής πρέπει να εφαρμόζει τον επαγγελματικό σκεπτικισμό και με βάση αυτόν να καλύπτει όλα τα πεδία των κινδύνων που μπορεί να αντιμετωπίσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Η έννοια του επαγγελματικού σκεπτικισμού πηγάζει από την επαγγελματική εμπειρία του ελεγκτή ωστόσο καθορίζεται και από την εκπαίδευση η οποία είναι απαραίτητη για να μπορεί να ανταπεξέλθει στις ανάγκες της εργασίας. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει πολλά διαφορετικά πεδία όπως Λογιστική και Λογιστικά Πρότυπα, Εταιρικό Δίκαιο, Φορολογία, Εργατικό Δίκαιο αλλά και θέματα Ελεγκτικής και Ελεγκτικών Προτύπων. Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι πως μέσα στα Ελεγκτικά Πρότυπα περιλαμβάνονται θέματα ηθικής και δεοντολογίας τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του σκεπτικισμού που πρέπει να εφαρμόσει ο ελεγκτής. Αυτό συμβαίνει επειδή ο ελεγκτής κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της εργασίας του θα βρεθεί μπροστά σε πολλά ηθικά διλήμματα τα οποία οφείλει να διαχειριστεί και να λάβει τις αντίστοιχες αποφάσεις. Βασικά θέματα που καθορίζονται από τον Κώδικα Δεοντολογίας των Ελεγκτικών Προτύπων είναι:

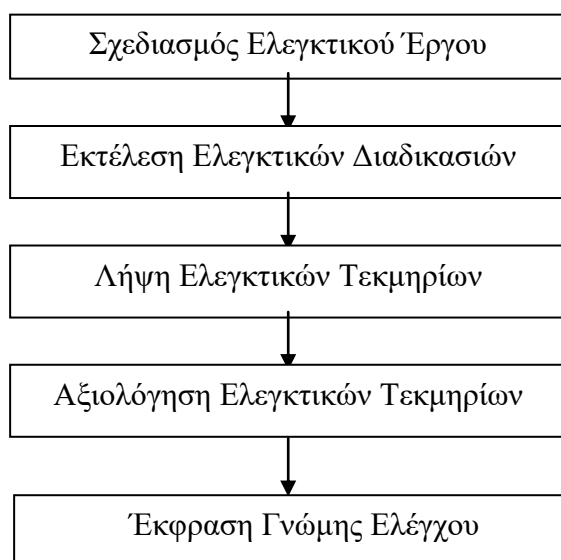
1. Η Ακεραιότητα, με την έννοια πως ο επαγγελματίας ελεγκτής πρέπει να είναι έντιμος, δίκαιος και ευθύς κατά την εκτέλεση του επαγγελματικού του καθήκοντος αλλά και γενικότερα στις επαγγελματικές του σχέσεις
2. Η Αντικειμενικότητα, με την έννοια ότι ο επαγγελματίας ελεγκτής δεν πρέπει να επηρεάζεται από άλλα εξωτερικά γεγονότα, συγκρούσεις συμφερόντων, προκαταλήψεις και μεροληψίες ώστε η κρίση του να είναι αμερόληπτη
3. Η Επαγγελματική ικανότητα και επιμέλεια, με την έννοια πως ο επαγγελματίας ελεγκτής είναι υποχρεωμένος για να μπορέσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του

ορθά να φροντίζει να είναι πάντα άρτια ενημερωμένος και εκπαιδευμένος πάνω σε όλες τις τρέχουσες εξελίξεις της εργασίας του έτσι ώστε να παρέχεται άριστης ποιότητας υπηρεσία

4. Η Εχεμύθεια, με την έννοια ότι ο επαγγελματίας ελεγκτής οφείλει να τηρεί μυστικότητα και εμπιστευτικότητα στις πληροφορίες που λαμβάνει από τον πελάτη του κατά τη διάρκεια του ελέγχου καθώς αυτές μπορεί να είναι πολύ σημαντικές και ευαίσθητες ώστε να μπορέσουν να θίξουν τα συμφέροντα αφενός του πελάτη και αφετέρου ο ελεγκτής να μην μπορέσει να εκπληρώσει το έργο του επιτυχώς πέρα από τις κυρώσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει
5. Η Επαγγελματική Συμπεριφορά, με την έννοια πως ο επαγγελματίας ελεγκτής πρέπει να συμπεριφέρεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην πλήττεται η φήμη και η θέση του επαγγέλματος στη κοινωνία

2.1.1 Στάδια Εξωτερικού Ελέγχου

Προηγουμένως παρουσιάστηκε ο λόγος που είναι απαραίτητος ο εξωτερικός έλεγχος στη σύγχρονη εποχή καθώς και κάποια βασικά θέματα που ορίζει το επάγγελμα. Στο κομμάτι αυτό θα παρουσιαστούν τα Στάδια Ελέγχου που εφαρμόζει ο εξωτερικός ελεγκτής και πως αυτό συνδέεται άμεσα με την ανάλυση των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο ελεγκτής στην εργασία του.

1) Σχεδιασμός Ελεγκτικού Έργου

Ο ελεγκτής σε αυτό το σημείο σχεδιάζει τις ελεγκτικές διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθήσει για να μπορέσει να εκτελέσει αποτελεσματικά την εργασία του. Στο στάδιο αυτό προσπαθεί αρχικά να κατανοήσει τη φύση της δραστηριότητας του ελεγχόμενου και τους πιθανούς κινδύνους που κρύβει αυτή. Σκοπός του είναι δηλαδή να κατανοήσει τον περιβάλλον μέσα στο οποίο εκτελούνται οι εργασίες

της ελεγχόμενης εταιρείας, οι συνθήκες που υπάρχουν γενικότερα στον κλάδο καθώς και άλλους εξωτερικούς παράγοντες. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την συζήτηση με τους διοικούντες της εταιρείας, καθώς με την εφαρμογή αναλυτικών διαδικασιών που θα του φανερώσουν τις συνθήκες του κλάδου και τη θέση της ελεγχόμενης εταιρείας μέσα σε αυτόν. Άλλα θέματα που εξετάζονται στο στάδιο αυτό είναι η στρατηγική που ακολουθεί η εταιρεία, η οργάνωσή της και οι λογιστικές πολιτικές που ακολουθεί για να γίνει κατανοητός ο επιχειρηματικός κίνδυνος της εταιρείας. Επίσης ο ελεγκτής προσπαθεί να εκτιμήσει την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών της ελεγχόμενης εταιρείας ως τη μείωση των παραπάνω αναφερόμενων κινδύνων. Είναι βαρύνουσας σημασίας η επιτυχής εκτίμηση όλων των προηγούμενων καθώς από αυτή θα καθοριστεί ο όγκος της εργασίας, οι ανάγκες για πόρους και ως επακόλουθο το συνολικό κόστος του ελέγχου.

2) Εκτέλεση Ελεγκτικών Διαδικασιών

Στο στάδιο αυτό ο ελεγκτής ξεκινά τις ελεγκτικές διαδικασίες που έχει σχεδιάσει να υλοποιήσει. Σε αυτό το σημείο του κυκλώματος εξετάζονται οι ισχυρισμοί της διοίκησης ως προς την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων αλλά εξετάζονται και οι διαδικασίες που ακολουθεί. Για να γίνει πιο κατανοητό αυτό πρέπει να εξηγηθεί πρώτα τι εννοείται στην Ελεγκτική ως ισχυρισμός της διοίκησης. Η διοίκηση για να μπορέσει να καταρτίσει τις οικονομικές καταστάσεις ακολουθεί κάποιες διαδικασίες που ορίζονται είτε από κάποια πρότυπα π.χ. Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είτε από το δίκαιο της χώρας που δραστηριοποιείται. Για να υλοποιηθούν οι διαδικασίες αυτές η διοίκηση έχει εφαρμόσει και κάποιες πολιτικές, οπότε με τον ορό ισχυρισμό της διοίκησης στην Ελεγκτική εννοείται η γραπτή ή τεκμαιρώμενη θέση της διοίκησης έναντι της υποχρέωσης της να καταρτίσει οικονομικές καταστάσεις. Οι ισχυρισμοί της διοίκησης είναι:

α) Ύπαρξη ή Πραγματοποίηση: Ο ισχυρισμός Ύπαρξη έχει να κάνει με το εάν απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις και κυρίως στον ισολογισμό όλα τα στοιχεία που υπάρχουν. Ο ισχυρισμός Πραγματοποίηση έχει να κάνει με το εάν στην Κατάσταση αποτελεσμάτων απεικονίζονται όλες οι συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν.

β) Πληρότητα: Ο ισχυρισμός της Πληρότητας έχει να κάνει με το εάν οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν ολοκληρωμένα όλες τις πληροφορίες

γ) Δικαιώματα και Υποχρεώσεις: Ο ισχυρισμός αυτός αναφέρεται στο γεγονός πως η διοίκηση έχει συμπεριλάβει στους λογαριασμούς της και στα αντίστοιχα κονδύλια των καταστάσεων μόνο τα στοιχεία που αφορούν σε δικαιώματα και σε υποχρεώσεις της για παράδειγμα έχει συμπεριλάβει μόνο δικές της απαιτήσεις από πελάτες και μόνο υποχρεώσεις σε προμηθευτές της

δ) Επιμέτρηση ή Κατανομή : Ο ισχυρισμός της Επιμέτρησης και Κατανομής αναφέρεται στο γεγονός πως τα στοιχεία που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις έχουν ποσοτικοποιηθεί στη σωστή αξία τους και έχουν κατανεμηθεί στο αντίστοιχο κονδύλι ή σημείωση των οικονομικών καταστάσεων

ε) Παρουσίαση και Γνωστοποίηση: Ο ισχυρισμός αυτός δηλώνει ότι η διοίκηση έχει κατανείμει και παρουσιάσει σωστά τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων

Ο ελεγκτής εξετάζοντας τους ισχυρισμούς της διοίκησης προσπαθεί να συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα στοιχεία που θα τον οδηγήσουν να εντοπίσει σφάλματα. Επίσης εξετάζει εάν οι εσωτερικές διαδικασίες που ακολουθούνται εξασφαλίζουν την επιτυχία των ισχυρισμών.

3) Λήψη Ελεγκτικών Τεκμηρίων

Ο ελεγκτής έχει ως τελικό σκοπό να εκφέρει άποψη για τις οικονομικές καταστάσεις της ελεγχόμενης εταιρείας. Στο στάδιο αυτό ο ελεγκτής συγκεντρώνει τα ελεγκτικά δεδομένα που θα του επιτρέψουν να τεκμηριώσει την άποψή του. Τα τεκμήρια που συγκεντρώνει αφορούν στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας αλλά και στον εντοπισμό σφαλμάτων τα οποία θα μπορούσαν να του επηρεάσουν τη γνώμη. Τα τεκμήρια μπορούν να συγκεντρωθούν από τον ελεγκτή με τη χρήση διάφορων μεθόδων. Πιο συγκεκριμένα 1) με την επιθεώρηση στοιχείων, 2) με την παρακολούθηση λειτουργιών και διαδικασιών, 3) με την επιβεβαίωση συναλλαγών με τη βοήθεια τρίτων μερών, 4) με τον επανυπολογισμό για την ακρίβεια αριθμητικών πράξεων, 5) με την επανεκτέλεση διαδικασιών για να μπορέσει να κατανοήσει την επιτυχία τους ή μη, 6) με την εφαρμογή αναλυτικών διαδικασιών για τη σύγκριση στοιχείων και κατανόηση της ευλογοφάνειας τους, 7) με την χρησιμοποίηση ερωτηματολογίων για την καλύτερη αξιολόγηση και διευκρίνιση στοιχείων.

4) Αξιολόγηση Ελεγκτικών Τεκμηρίων

Στο στάδιο αυτό ο ελεγκτής έχει συγκεντρώσει όλα τα δεδομένα τα οποία αρχικά είχε σχεδιάσει πως θα χρειαστεί για να πραγματοποιήσει τον σκοπό του. Έτσι στο σημείο αυτό αξιολογεί τα τεκμήρια που έχει πλέον στη διάθεση του και προσπαθεί να ασκήσει την επαγγελματική του κρίση ώστε να κατανοήσει εάν τα στοιχεία που συνέλεξε είναι ικανά για να μπορέσει να εκφράσει άποψη για τις οικονομικές καταστάσεις. Εάν παρατηρήσει πως η συγκέντρωση των στοιχείων που συνέλεξε δεν είναι ικανά για να του επιτρέψουν να πει τη γνώμη του τότε θα πρέπει να εκτελέσει και άλλες διαδικασίες που θα μπορέσουν να του δώσουν τα απαραίτητα τεκμήρια που χρειάζεται. Το στάδιο αυτό συσχετίζεται άμεσα με το πρώτο στάδιο του σχεδιασμού καθώς αναδεικνύεται εάν πραγματοποιήθηκε αποτελεσματικά καθώς σε διαφορετική περίπτωση ο έλεγχος θα επιβαρυνθεί με παραπάνω κόστος.

5) Έκφραση Γνώμης Ελέγχου

Είναι το τελικό στάδιο του κυκλώματος ελέγχου και είναι το σημείο που ο ελεγκτής καταρτίζει την έκθεση ελέγχου. Στο στάδιο αυτό ο ελεγκτής αποφασίζει για τη γνώμη του και τα στοιχεία που θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην έκθεσή του και τα οποία θα ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους. Βέβαια πριν προβεί στην κατάρτιση της έκθεσης ελέγχου ενημερώνει τη διοίκηση για τα

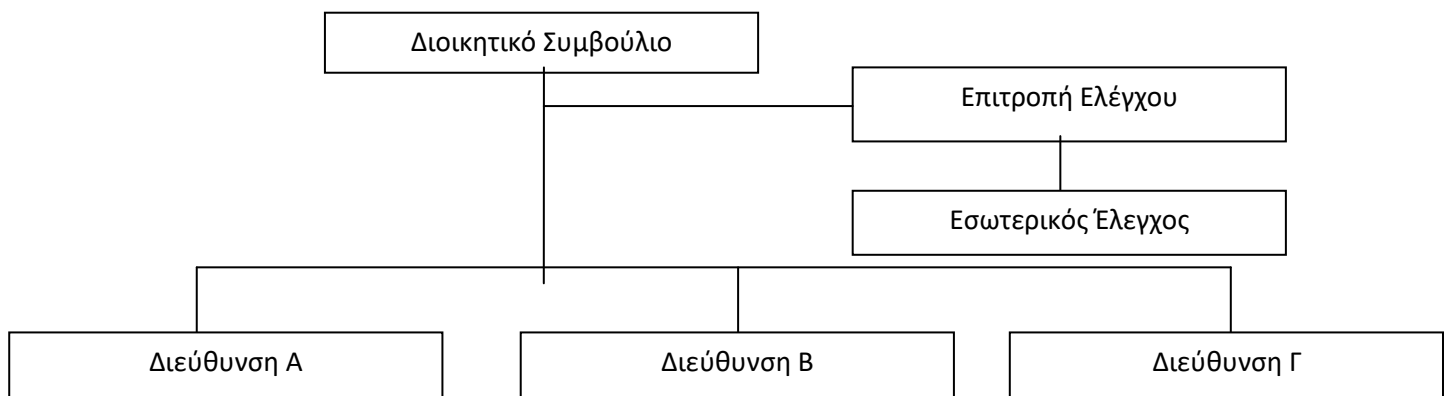
αποτελέσματα του ελέγχου και τα σημεία που εντοπίστηκαν σφάλματα και ζητά τη διόρθωσή τους. Αφού ολοκληρωθεί η ενημέρωση τότε ολοκληρώνεται ο έλεγχος με την παράδοση της έκθεσης ελέγχου.

2.2 Εσωτερικός Έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος όπως έχει οριστεί από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες ενός οργανισμού. Βοηθάει τον οργανισμό να επιτύχει τους αντικειμενικούς σκοπούς του, υιοθετώντας μία συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης

Ο εσωτερικός έλεγχος θα μπορούσαμε να πούμε με πιο απλά λόγια πως είναι μια βοηθητική υπηρεσία που παρέχεται στον οργανισμό με σκοπό να προσδώσει προστιθέμενη αξία μέσω προτάσεων για την εφαρμογή αποτελεσματικότερων διαδικασιών, αποφυγή λανθασμένων και επικίνδυνων τακτικών καθώς και επίβλεψη των αποφάσεων της Διοίκησης για σκοπούς διαφάνειας και εξασφάλισης των Μετόχων. Για να επιτευχθούν όλα αυτά που περιεγράφηκαν παραπάνω θα πρέπει να σημειωθεί πως είναι αναγκαίο να συσταθεί εντός του οργανισμού μια ανεξάρτητη μονάδα που θα ασχολείται αποκλειστικά με τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου. Την ανάγκη αυτή την έχει αναγνωρίσει και η Ελληνική Πολιτεία από το 2002 με τους νόμους 3016 και 3091 όπου αναγκάζει τις Εισηγμένες Εταιρείες καθώς και αυτές που θέλουν να εισαχθούν πως θα πρέπει να διαθέτουν Εσωτερικό Κανονισμό (μετονομάστηκε σε Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης) και Εσωτερικό Έλεγχο. Πολύ σημαντικό κομμάτι στους παραπάνω νόμους αποτελεί η εναρμόνιση τους με την Διεθνή Κοινότητα Εσωτερικών Ελεγκτών όπου όρισε τα βασικά χαρακτηριστικά της οργάνωσης του εσωτερικού ελέγχου κατοχυρώνοντας την ανεξαρτησία της και δίνοντας της απόλυτη εξουσιοδότηση ελέγχου σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού που δραστηριοποιείται αυτή.

Πιο αναλυτικά, το Διοικητικό Συμβούλιο μιας εταιρείας είναι υποχρεωμένο να συστήσει Επιτροπή Ελέγχου η οποία αποτελείται από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη αυτού τα οποία έχουν ως σκοπό να υποστηρίζουν το Διοικητικό Συμβούλιο προσφέροντας επιβλέψει στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και εποπτεία στην Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Σχήμα: οργανόγραμμα δομής εταιρείας

Ως Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου νοείται το σύνολο των διαδικασιών που τίθενται σε εφαρμογή από το Διοικητικό Συμβούλιο, τη διοίκηση και το υπόλοιπο προσωπικό μιας εταιρείας με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των εταιρικών εργασιών, την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τη συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους νόμους και κανονισμούς. Από την άλλη πλευρά Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου είναι το ξεχωριστό τμήμα με κύρια αρμοδιότητα την αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ως προς την αποτελεσματικότητα έναντι των επιχειρηματικών κινδύνων που είναι εκτεθειμένη η εταιρεία.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό πως και ο εσωτερικός έλεγχος έχει ως σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας και των διαδικασιών εντός της επιχείρησης με αποτέλεσμα την ορθή πληροφόρηση. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αποτελείται από προσωπικό το οποίο πέρα από την κατανόηση που πρέπει να έχει για το σύνολο των λειτουργικών και παραγωγικών διαδικασιών που ακολουθεί η επιχείρηση, οφείλει να είναι ειδικά εκπαιδευμένο έχοντας γνώση των Διεθνών Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου και του αντίστοιχου Κώδικα Δεοντολογίας. Όπως αναλύθηκε στο προηγούμενο κομμάτι του κεφαλαίου για τους εξωτερικούς ελεγκτές έτσι και οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να τηρούν και να εφαρμόζουν τον Κώδικα Δεοντολογίας, του οποίου οι βασικές αρχές είναι

- 1) Αντικειμενικότητα, 2) Ακεραιότητα, 3) Εμπιστευτικότητα και 4) Επάρκεια.

2.2.1 Στάδια Εσωτερικού Ελέγχου

Μπορούμε να διακρίνουμε τρία στάδια του εσωτερικού ελέγχου. Αυτά είναι 1)ο Προγραμματισμός του Ελέγχου, 2) η Υλοποίηση του Ελέγχου και 3) η Ανακοίνωση των Αποτελεσμάτων του Ελέγχου.

1. Προγραμματισμός Ελέγχου

Το στάδιο αυτό είναι πολύ σημαντικό καθώς ο εσωτερικός έλεγχος υλοποιείται ανελλιπώς όλη τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου. Στο σημείο αυτό του ελέγχου τα μέλη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σε πλήρη εναρμόνιση με τα πλάνα της Διοίκησης προσπαθεί να αναγνωρίσει και να κάνει μια πρώτη αξιολόγηση των κινδύνων που είναι εκτεθειμένη η εταιρεία. Οι κίνδυνοι αυτοί έχουν να κάνουν με τη φύση των εργασιών, τη διαχείριση των πόρων αλλά και με τις πολιτικές διαδικασίες που έχει σκοπό να ακολουθήσει η Διοίκηση. Αφού γίνει ο εντοπισμός των κινδύνων επιχειρείται η δημιουργία ενός αποτελεσματικού πλάνου ελέγχου το οποίο αναφέρεται στο πως το τμήμα εσωτερικού ελέγχου έχει σκοπό να ελέγξει τους κινδύνους που αναγνώρισε. Έτσι ορίζονται οι αντικειμενικοί σκοποί των έργων που θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου, την έκταση που απαιτείται να έχει το κάθε έργο με βασικό κριτήριο την επάρκεια για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών. Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι πως ο προγραμματισμός αυτός γίνεται στην αρχή της διαχειριστικής περιόδου αναλύει όλα τα έργα που θα υλοποιηθούν από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή την Επιτροπή Ελέγχου πριν την εφαρμογή του.

2. Υλοποίηση Ελέγχου

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης των ελέγχων οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να συλλέγουν επαρκείς πληροφορίες για την ικανοποίηση των αντικειμενικών σκοπών του ελέγχου. Έτσι πολύ σημαντικό σημείο στο στάδιο αυτό αποτελεί η διαχείριση της πληροφορίας από τον εντοπισμό της, την ανάλυση και αξιολόγηση της και την καταγραφή της. Τα πρότυπα ορίζουν τους παραπάνω όρους και δίνουν και συμβουλευτικές οδηγίες στον εσωτερικό ελεγκτή ωστόσο δεν παύει να απαιτείται η επάρκεια γνώσεων και κρίσεως από τον ελεγκτή για να επιτύχει αποτελεσματικά στο στάδιο αυτό.

3. Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Ελέγχου

Στο στάδιο αυτό έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος, έχουν συλλεχθεί όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και ο εσωτερικός ελεγκτής καλείται να κοινοποιήσει τα αποτελέσματα του έργου του. Στις κοινοποιήσεις του πρέπει να περιλαμβάνει τα δεδομένα που συνέλεξε και απαντούν στους αντικειμενικούς σκοπούς που όρισε κατά το προγραμματισμό. Οι κοινοποιήσεις του εσωτερικού ελεγκτή οφείλουν να είναι ακριβείς, σαφείς, αντικειμενικές, περιεκτικές, ολοκληρωμένες, επικοινωνητικές και έγκαιρες. Επίσης στην περίπτωση αντιμετώπισης

καταστάσεων οι οποίες αντιβαίνουν τον Κώδικα Δεοντολογίας ή τα Πρότυπα ο εσωτερικός ελεγκτής οφείλει να τα κοινοποιήσει τους λόγους αυτούς. Τέλος εκδίδεται και η συνολική γνώμη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου όπου αναφέρεται το εύρος των έργων που επεκτάθηκαν κατά τη διαχειριστική περίοδο, την πρόοδο την οποία καταγράψανε τα ελεγχόμενα τμήματα. Η Συνολική Γνώμη δίδεται προς κάθε ενδιαφερόμενο εντός της εταιρείας, αυτοί είναι η Επιτροπή Ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Διοικητές Τμημάτων

2.3 Διοικητικός Έλεγχος

Ο Διοικητικός Έλεγχος δεν ορίζεται από κάποια πρότυπα και δεν είναι υποχρεωτικό να ασκείται από άτομα ειδικά πιστοποιημένα σε πλήρη αντίθεση με τις προηγούμενες δύο μορφές ελέγχου. Ο Διοικητικός Έλεγχος εντοπίζεται στη θεωρία του Μάνατζμεντ και έχει να κάνει με τις λειτουργίες που ασχολούνται με τον έγκαιρο εντοπισμό και διόρθωση αποκλίσεων μεταξύ πραγματικού και αναμενόμενου έργου. Για να γίνει κατανοητή αυτή η μορφή ελέγχου θα αναπτυχθούν παρακάτω βασικά κομμάτια του Μάνατζμεντ.

Το Μάνατζμεντ αποτελεί ένα ξεχωριστό κομμάτι στις Οικονομικές Θεωρίες και αποτελεί τη διαδικασία που ασχολείται με τη βέλτιστη ικανοποίηση των πόρων (φυσικών και μη), με σκοπό να επιτευχθούν οι στόχοι ενός οργανισμού. Έχουν δοθεί πολύ ορισμοί για το τι είναι Μάνατζμεντ καθώς ανάλογα με τις ανάγκες αναγνωρίζεται και παρουσιάζεται διαφορετικά ωστόσο ο ορισμός που έχει επικρατήσει αναφέρει πως Μάνατζμεντ είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της οργάνωσης, της διεύθυνσης και του ελέγχου που ασκούνται σε μια επιχείρηση (ή σε ένα οργανισμό), προκειμένου να επιτευχθούν αποτελεσματικά οι στόχοι τους.

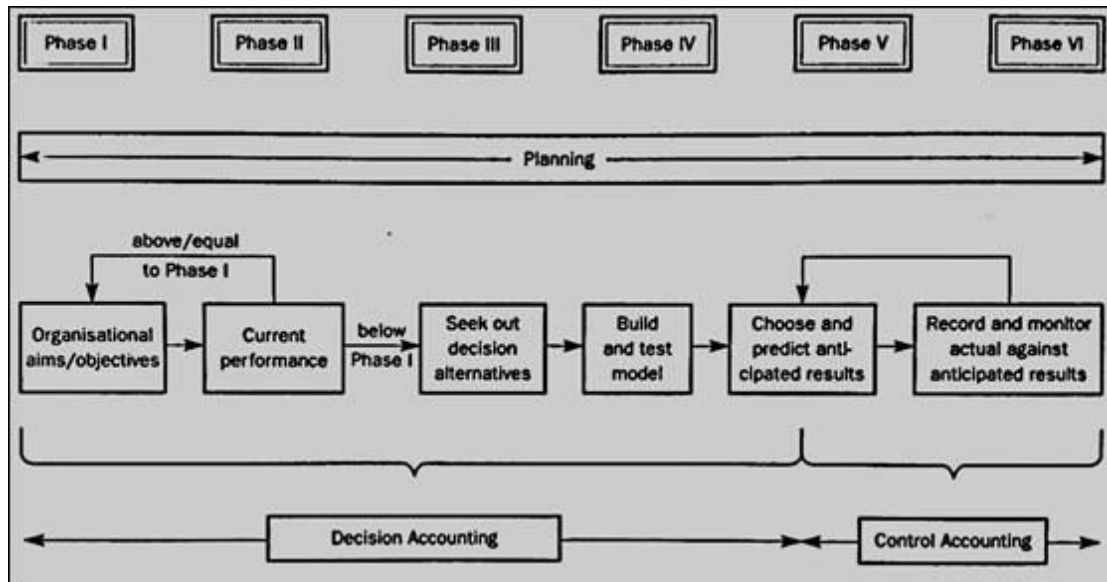
Από τον παραπάνω ορισμό γίνεται κατανοητό πως η ανάγκη για την επίτευξη στόχων δημιουργεί την ανάγκη για το Μάνατζμεντ, όπου σε συνδυασμό με τους περιορισμένους πόρους που υπάρχουν στη διάθεση κάθε οργανισμού επιχειρεί για το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα και την επίτευξη των αρχικά ορισμένων στόχων. Αυτό επιτυγχάνεται χάρη στις τέσσερις λειτουργίες του Μάνατζμεντ που αναφέρονται στον ορισμό του, δηλαδή 1) την λειτουργία του Προγραμματισμού, 2) τη λειτουργία της Οργάνωσης, 3) τη λειτουργία της Διεύθυνσης και 4) τη λειτουργία του Ελέγχου.

- 1) Προγραμματισμός: κατά τη λειτουργία αυτή γίνεται προσδιορισμός των στόχων ποσοτικά και ποιοτικά. Επίσης, εντοπίζονται τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξή τους. Στη λειτουργία αυτή συνήθως γίνεται ανάλυση περιβάλλοντος εξωτερικού και εσωτερικού, στοχοθεσία δηλαδή ο προσδιορισμός επιτεύξιμων στόχων μέσω συσκέψεων και συζητήσεων επιχειρείται η δημιουργική επίλυση των εμποδίων. Τέλος, η λειτουργία αυτή ολοκληρώνεται με την εκπόνηση προϋπολογισμού και με την εκτίμηση του χρόνου που αναμένεται να απαιτηθεί για την υλοποίηση του στόχου.

- 2) Οργάνωση: αφού έχει υλοποιηθεί ο προγραμματισμός η λειτουργία της Οργάνωσης έρχεται να απαντήσει στο ερώτημα πως θα υλοποιηθούν αυτά που προγραμματίστηκαν. Έτσι στη λειτουργία αυτή προσδιορίζονται οι απαιτούμενη πόροι που πρέπει να χρησιμοποιηθούν, έτσι έχουμε τη δημιουργία αποτελεσματικών ομάδων με την έννοια να είναι ευέλικτες, την ανάθεση αρμοδιοτήτων σε αυτές και την κατανόηση από αυτές του εταιρικού σκοπού και της εταιρικής κουλτούρας ώστε να μπορέσει να γίνει κατανοητός και ο εταιρικός στόχος που προέκυψε ως συνέχεια των προηγούμενων δύο. Τέλος, στη λειτουργία αυτή γίνεται διαχωρισμός ισχύος και ευθυνών μεταξύ των ατόμων, δηλαδή γίνεται διάκριση του ποιος κάνει τι και τι επιπτώσεις θα έχει στην μη τήρηση των αρμοδιοτήτων του.
- 3) Διεύθυνση: Είναι η λειτουργία που προσπαθεί να συντηρήσει με το βέλτιστο και πιο αποδοτικό τρόπο τη μορφή της οργάνωσης που επιλέχτηκε. Έτσι στη λειτουργία αυτή εντοπίζεται και εφαρμόζεται το αποτελεσματικότερο στυλ ηγεσίας (συγκεντρωτικό, αυταρχικό, συμβουλευτικό), δύναται επιπλέον καθοδήγηση στα άτομα για τις αρμοδιότητες τους μέσα στον οργανισμό, παρέχεται η ενημέρωση μεταξύ των ατόμων ανάλογα τη βαθμίδα τους καθώς και οι απαραίτητες συμβουλές για την ταχύτερη επίτευξη του αποτελέσματος. Σκοπός της λειτουργίας είναι η παρακίνηση των ατόμων για την επίτευξη του στόχου.
- 4) Έλεγχος: Η λειτουργία του ελέγχου απαιτεί από τα άτομα που εμπεριέχονται στη λειτουργία αυτή την κατανόηση της ανάλυσης του περιβάλλοντος, της στοχοθεσίας, της εταιρικής κουλτούρας καθώς και ότι άλλο δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια των προηγούμενων λειτουργιών, όπως για παράδειγμα το δίκτυο πληροφόρησης και ενημέρωσης που δημιουργήθηκε στο στάδιο της διεύθυνσης ή την κατανόηση του οργανογράμματος για τις αρμοδιότητες των στελεχών που δημιουργήθηκε κατά τη λειτουργία της οργάνωσης. Στη λειτουργία αυτή γίνεται ο εντοπισμός της διαφοράς μεταξύ αναμενόμενου και πραγματικού αποτελέσματος και εντοπίζονται οι αποκλίσεις από το στόχο με σκοπό να δοθεί άμεσα η πληροφόρηση στα άτομα των προηγούμενων λειτουργιών για την έγκαιρη τροποποίηση των λειτουργιών τους. Έτσι στη λειτουργία αυτή γίνεται ανάλυση αποκλίσεων μεταξύ προϋπολογισμού και αποτελέσματος καθώς και σύγκριση αναμενόμενου με απαιτούμενο χρόνο υλοποίησης του στόχου.

Το Μάνατζμεντ κάνει και μια διάκριση στις αρμοδιότητες και στις ικανότητες που πρέπει να έχουν τα άτομα ανάλογα τη διοικητική βαθμίδα που βρίσκονται, έτσι απαιτείται για τα ανώτατα στελέχη η ανάπτυξη στρατηγικών ικανοτήτων καθώς καλούνται να λάβουν αποφάσεις που θα καθορίσουν τη στρατηγική και τη συνολική πορεία ενός οργανισμού. Αντίστοιχα για τα μεσαία και κατώτατα στελέχη απαιτείται η ανάπτυξη τεχνικών ικανοτήτων για να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις λειτουργικές και διαχειριστικές αποφάσεις που πρέπει να λάβουν. Σε όλες τις βαθμίδες σύμφωνα με το Management υπάρχει η ανάγκη εφαρμογής των λειτουργιών του, έτσι γίνεται κατανοητό πως ο έλεγχος σύμφωνα με το Management δεν απαιτείται να είναι ένα αυτόνομο τμήμα εντός της μονάδας όπως απαιτείται για τον εσωτερικό έλεγχο. Ο διοικητικός έλεγχος, σύμφωνα με το

Management είναι το τελικό στάδιο μια διαδικασίας ενός τμήματος ή όλης της μονάδας με σκοπό να ποσοτικοποιηθεί και να κατανοηθεί η επιτυχία ή αποτυχία ενός έργου. Αυτό γίνεται πιο κατανοητό με το παρακάτω διάγραμμα ροής από Wright,D. (1996) Management Accounting που απεικονίζει την εφαρμογή του Management στη λήψη αποφάσεων και αναδεικνύει το control accounting στις τελευταίες φάσεις του διαγράμματος.

Διάγραμμα ροής από Wright,D. (1996) Management Accounting. New York: Addison Wesley Longman Ltd

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με το Wright, υπάρχουν 5 στάδια στη λήψη αποφάσεων ξεκινώντας στο πρώτο στάδιο με τον ορισμό των αντικειμενικών στόχων και σκοπών της οργάνωσης, στη συνέχεια με την μέτρηση της τρέχουσας απόδοσης του οργανισμού για να γίνει φανερή η θέση της και να εξεταστεί εάν οι στόχοι του προηγούμενου σταδίου είναι ρεαλιστική. Στο τρίτο στάδιο γίνεται αναζήτηση των εναλλακτικών αποφάσεων που πρέπει να ληφθούν για την ικανοποίηση των στόχων και στη συνέχεια δημιουργείται το μοντέλο που αναλύει τα επιμέρους βήματα για την επίτευξη του αρχικού στόχου. Τέλος τα επόμενα δύο στάδια αφορούν στη μέτρηση επίτευξης των βημάτων του προηγούμενου σταδίου έτσι ώστε να εντοπιστούν πιθανές αποκλίσεις από το προσδοκώμενο αποτέλεσμα του προηγούμενου σταδίου καθώς και να αξιολογηθεί η συνολική απόδοση των αποτελεσμάτων κάτι που γίνεται μέσω συνεχούς παρακολούθησης.

3. Μελέτη Περίπτωσης του Ομίλου ANEK

Η ANEK είναι ελληνική ναυτιλιακή εταιρεία με έτος ίδρυσης το 1967 και έδρα στα Χανιά της Κρήτης. Αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες ναυτιλιακές εταιρείες στον κλάδο που δραστηριοποιείται που είναι η επιβατηγός ναυτιλία. Τα δρομολόγια που εκτελεί είναι κατά κύριο λόγο εγχώρια με κύριους προορισμούς την Κρήτη και τον Πειραιά αλλά και σύνολο άλλων νησιών όπως Κάρπαθος, Κύθηρα, Μήλος, Ρόδος κ.ά. Επίσης εκτελεί δρομολόγια προς την Ιταλία με προορισμούς το Μπάρι και την Ανκόνα σε συνεργασία με τον όμιλο ΑΤΤΙΚΑ με τον οποίο έχουν συστήσει κοινοπραξία. Από το 1999 οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών αλλά από τον Απρίλιο του 2013 είναι υπό επιτήρηση λόγω αυξημένων ζημιών από το 2008 που συνεχίστηκαν έως και το τέλος της χρήσης 2014. Η ANEK αποτελεί όμιλο επιχειρήσεων, και οι θυγατρικές του ομίλου παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα:

Επωνυμία	Ποσοστό Ομίλου	Έδρα	Δραστηριότητα
ΛΑΣΙΘΙΩΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΛΑΝΕ)	50,11%	Χανιά	Επιβατηγός ναυτιλία
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ Α.Ε. (ΕΤΑΝΑΠ)	48,01%	Στύλος Χανίων	Παραγωγή και διάθεση εμφιαλωμένου νερού
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε.	60,49%*	Στύλος Χανίων	Παραγωγή και εμπορία πλαστικών φιαλών και ειδών συσκευασίας
ΑΝΕΚ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ – ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	99,48%**	Χανιά	Τουρισμός – συμμετοχή σε άλλες εταιρείες – παροχή συμβουλευτι-κών υπηρεσιών κ.λπ.
ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	100%	Χανιά	Ναυτική εταιρεία N.959/79
ΑΝΕΚ LINES ITALIA S.r.l.	49%	Ανκόνα Ιταλίας	Πρακτόρευση και αντιπροσώπευση ναυτιλιακών εταιρειών

Η περίπτωση της ANEK είναι ιδιαίτερη καθώς το σύνολο των συσσωρευμένων ζημιών την εξαετία 2008-2014 δημιούργησε ένα σύνολο δυσκολιών στον όμιλο οι οποίες αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης του 2015.

Παρακάτω παρατίθενται οι τρεις βασικές οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου όπως της δημοσίευσε :

1)ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ		
σε χιλιάδες Ευρώ		
	Ο Όμιλος	
	31.12.15	31.12.14
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	270.296	292.429
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.823	1.828
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	20	33
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	0	0
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	1.890	1.880
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	73	77
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	239	213
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	274.341	296.460
Αποθέματα	2.723	3.129
Απαιτήσεις από πελάτες	39.892	45.381
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	6.699	10.415
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.585	737
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.392	3.564
Μη κυκλοφορούντα πάγια στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	1.549	2.180
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	60.840	65.406
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	335.181	361.866
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μετοχικό κεφάλαιο	56.597	56.597
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	745	745
Αποθεματικά	7.387	7.398
Αποτελέσματα εις νέο	-77.564	-78.539
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής	-12.835	-13.799
Δικαιώματα μειοψηφίας	4.280	4.558
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	-8.555	-9.241
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	3.883	4.303
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.299	1.189
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού	2.620	2.894
Λοιπές προβλέψεις	1.152	2.006
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	882	1.070
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	11.887	25.501
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.831	5.560
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	29.554	42.523

Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	279.678	274.215
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές	20.004	29.443
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	14.500	24.926
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	314.182	328.584
Σύνολο υποχρεώσεων	343.736	371.107
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	335.181	361.866

2) ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		
σε χιλιάδες Ευρώ		
	Ο Όμιλος	
	01.01.15- 31.12.15	01.01.14- 31.12.14
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	159.845	169.476
Κόστος πωληθέντων	-117.200	-143.852
Μικτά κέρδη	42.645	25.624
Άλλα έσοδα	1.467	4.446
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-9.105	-9.057
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	-13.758	-16.308
Άλλα έξοδα	-2.970	-5.741
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών & επενδυτικών αποτελεσμάτων	18.279	-1.036
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-16.821	-17.734
Χρηματοοικονομικά έσοδα	95	1.841
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	-609	-2.010
Κέρδη από συγγενείς	10	84
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	954	-18.855
Φόρος εισοδήματος	-501	-342
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους	453	-19.197
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)	29.581	10.101

3) ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ		
σε χιλιάδες Ευρώ		
	Ο Όμιλος	
	01.01.15- 31.12.15	01.01.14- 31.12.14
Λειτουργικές δραστηριότητες		

Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	954	-18.855
<i>Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:</i>		
Αποσβέσεις	11.504	11.343
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	-202	-206
Απομειώσεις αξίας παγίων στοιχείων	91	1.902
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων	-1	20
Προβλέψεις	903	2.674
Συναλλαγματικές διαφορές	815	387
Αποτελέσματα επενδυτικής δραστηριότητας	509	24
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα (μείον πιστωτικοί τόκοι)	15.911	16.910
	30.484	14.199
<i>Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογ/σμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:</i>		
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	372	1.379
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	7.812	-8.597
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	-16.097	-2.809
<i>Μείον:</i>		
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	-1.898	-2.331
Καταβλημένοι φόροι εισοδήματος	-494	-350
<i>Σύνολο ροών λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)</i>	20.179	1.491
Επενδυτικές δραστηριότητες		
Απόκτηση συνδεδεμένων, χρεογράφων και λουπών επενδύσεων	-3.171	-2
Αγορά παγίων περιουσιακών στοιχείων	-4.292	-1.337
Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	1	23.000
Τόκοι εισπραχθέντες	49	79
Μερίσματα εισπραχθέντα	0	0
<i>Σύνολο ροών επενδυτικών δραστηριοτήτων (β)</i>	-7.413	21.740
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Αγορά ιδίων μετοχών	-5	-1
Πληρωμές δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	-802	-367
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	0	5.370
Εξοφλήσεις δανείων	-9.018	-28.311
Μερίσματα πληρωθέντα	-113	-91
<i>Σύνολο ροών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (γ)</i>	-9.938	-23.400

Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσης (α) + (β) + (ν)	2.828	-169
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	3.564	3.733
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	6.392	3.564

Βλέποντας τις οικονομικές καταστάσεις παρατηρούμε πως δεν είναι εφικτό να βγάλει κάποιος εύκολο συμπέρασμα για τα στοιχεία της εταιρείας. Ναι μεν μπορεί να εντοπίσει μεμονωμένα κονδύλια και να σχηματίσει μια αρχική εικόνα για την οικονομική κατάσταση του Ομίλου όπως για παράδειγμα πως τα κέρδη για τη χρήση ήταν 453 χιλ.€ έναντι ζημιών το 2014 19.197 χιλ.€, οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες είναι 20.179 χιλ.€ για το 2015 σε σχέση με 1.491 χιλ.€ το 2014 καθώς επίσης πως τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου είναι αρνητικά λόγω των συσσωρευμένων ζημιών που προκλήθηκαν από τα προηγούμενα χρόνια. Παρόλα αυτά δεν μπορεί να σχηματίσει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τα οικονομικά στοιχεία εάν δεν χρησιμοποιήσει τη θεωρία της χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δείξει πως χρησιμοποιείται η χρηματοοικονομική ανάλυση στις αναλυτικές διαδικασίες που εφαρμόζουν οι ελεγκτές του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου αλλά και τη χρησιμότητα της για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας στα πλαίσια ανάλυσης προσδοκώμενου και πραγματικού αποτελέσματος στα πλαίσια του διοικητικού ελέγχου. Επίσης εντοπίζονται τα σημεία όπου θα πρέπει να εφιστήσουν την προσοχή τους για να μπορέσουν οι μεν πρώτοι να σχηματίσουν επαρκή και ικανή εικόνα για την εταιρεία η οποία θα τους επιτρέψει να εκφράσουν γνώμη για την οικονομική θέση της μέσω της έκθεσης ελέγχου και ο μεν δεύτερος (controller) να αξιολογήσει τις αποκλίσεις στη στοχοθεσία της διοίκησης. Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι πως στα πλαίσια αυτής της διπλωματικής εργασίας δεν είναι εφικτό να επεκταθούμε σε περαιτέρω διερεύνηση των οικονομικών στοιχείων και στεκόμαστε στον εντοπισμό των σημείων όπως μπορούμε να τα εντοπίσουμε από τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, έτσι θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε πως οι ελεγκτές βρίσκονται είτε στο στάδιο του προγραμματισμού-σχεδιασμού όπου προσπαθούν να κατανοήσουν με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσής τους αρχικά τους κινδύνους τους οποίους αντιμετωπίζει η εταιρεία καθώς και τους πόρους που θα απαιτηθούν για να διεκπεραιωθεί ο έλεγχος είτε στο στάδιο πριν την έκδοση της έκθεσης ελέγχου όπου εξετάζεται εάν έχουν καλύψει τα σημεία που εμφανίζουν μεγαλύτερες ή ασυνήθιστες μεταβολές έτσι ώστε να επιβεβαιώσουν ότι οι ελεγκτικές διαδικασίες που εφάρμοσαν είναι ικανές για τη διαμόρφωση γνώμης. Από την άλλη πλευρά στα πλαίσια του διοικητικού ελέγχου δεν μπορούμε να πούμε με ακρίβεια τι αποτέλεσμα επιφέρει η κάθε μεταβολή στις καταστάσεις μεταξύ των χρήσεων αλλά θεωρούμε πως μια μεταβολή με θετικό αντίκτυπο προς στην εταιρεία κινείται προς την επίτευξη προσδοκώμενου αποτελέσματος χωρίς όμως να μπορούμε να αξιολογήσουμε πιθανές αποκλίσεις καθώς η στοχοθεσία αποτελεί εσωτερικό κομμάτι της διοίκησης το οποίο δεν είναι γνωστό.

Για να μη γίνεται συνέχεια διάκριση στο κείμενο ο όρος ελεγκτής αναφέρεται στα άτομα που δραστηριοποιούνται και στα τρία είδη ελέγχων. Σε περίπτωση διαφορετικής προσέγγισης τότε θα γίνεται διαχωρισμός των ρόλων

Συνεχίζοντας τη μελέτη περίπτωσης της ANEK ο ελεγκτής επεξεργάζεται τις οικονομικές καταστάσεις και δρα όπως και ένας αναλυτής που θέλει να αξιολογήσει την εταιρεία. Το πρώτο βήμα της επεξεργασίας αποτελεί η μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων σε κοινά μεγέθη καθώς και ο υπολογισμός των μεταβολών των λογαριασμών ανάμεσα στα εξεταζόμενα έτη. Ο αναλυτής συνήθως εξετάζει παραπάνω από δύο έτη έτσι ώστε να σχηματίσει πιο ολοκληρωμένη εικόνα για την τάση της εταιρείας που αναλύει. Παρόλα αυτά για την ανάγκη του ελέγχου δεν είναι απαραίτητο αυτό καθώς σκοπός είναι να κατανοηθούν οι παρούσες σημαντικές μεταβολές που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

3.1 Ανάλυση των Καταστάσεων

Παρακάτω παρουσιάζονται ξανά οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της ANEK επεξεργασμένες έτσι ώστε να κατανοηθεί καλύτερη η εικόνα του Ομίλου.

1) ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ					
σε χιλιάδες Ευρώ	Ο Όμιλος				
	31.12.15	2015%	Διαφορά % μεταξύ χρήσεων	31.12.14	2014%
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	270.296	80,64%	-7,57%	292.429	80,81%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.823	0,54%	-0,27%	1.828	0,51%
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	20	0,01%	-39,39%	33	0,01%
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	0	0,00%	-	0	0,00%
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	1.890	0,56%	0,53%	1.880	0,52%
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	73	0,02%	-5,19%	77	0,02%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	239	0,07%	12,21%	213	0,06%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	274.341	81,85%	-7,46%	296.460	81,93%
Αποθέματα	2.723	0,81%	-12,98%	3.129	0,86%
Απαιτήσεις από πελάτες	39.892	11,90%	-12,10%	45.381	12,54%
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	6.699	2,00%	-35,68%	10.415	2,88%
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.585	1,07%	386,43%	737	0,20%
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.392	1,91%	79,35%	3.564	0,98%
Μη κυκλοφορούντα πάγια στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	1.549	0,46%	-28,94%	2.180	0,60%
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	60.840	18,15%	-6,98%	65.406	18,07%

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	335.181	100,00%	-7,37%	361.866	100,00%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μετοχικό κεφάλαιο	56.597	16,89%	0,00%	56.597	15,64%
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	745	0,22%	0,00%	745	0,21%
Αποθεματικά	7.387	2,20%	-0,15%	7.398	2,04%
Αποτελέσματα εις νέο	-77.564	-23,14%	1,24%	-78.539	-21,70%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής	-12.835	-3,83%	6,99%	-13.799	-3,81%
Δικαιώματα μειοψηφίας	4.280	1,28%	6,10%	4.558	1,26%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	-8.555	-2,55%	7,42%	-9.241	-2,55%
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	3.883	1,16%	-9,76%	4.303	1,19%
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.299	0,39%	9,25%	1.189	0,33%
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού	2.620	0,78%	-9,47%	2.894	0,80%
Λοιπές προβλέψεις	1.152	0,34%	-42,57%	2.006	0,55%
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	882	0,26%	-17,57%	1.070	0,30%
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	11.887	3,55%	-53,39%	25.501	7,05%
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.831	2,34%	40,85%	5.560	1,54%
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	29.554	8,82%	-30,50%	42.523	11,75%
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	279.678	83,44%	1,99%	274.215	75,78%
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές	20.004	5,97%	-32,06%	29.443	8,14%
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	14.500	4,33%	-41,83%	24.926	6,89%
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	314.182	93,74%	-4,38%	328.584	90,80%
Σύνολο υποχρεώσεων	343.736	102,55%	-7,38%	371.107	102,55%
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	335.181	100,00%	-7,37%	361.866	100,00%

Η ανάλυση των σημαντικών σημείων της εταιρείας καθώς και τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ελεγκτής δίνονται με την σειρά αρχικά από τα στοιχεία του Ενεργητικού στη συνέχεια με των Ιδίων Κεφαλαίων και τέλος των Υποχρεώσεων και όχι με βάση τη σημαντικότητα τους (η παραδοχή αυτή γίνεται για ευκολία στη δομή του κείμενου καθώς στην πραγματικότητα οι μεταβολές ιεραρχούνται με βάση τη σημαντικότητα τους από τον ελεγκτή). Από την μετατροπή της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης εξάγονται συμπεράσματα ως προς τη φύση της εταιρείας αλλά και τη δραστηριότητα της μες στην εξεταζόμενη χρήση. Έτσι πιο αναλυτικά παρατηρούμε αρχικά πως η ANEK όπως ήταν και αναμενόμενο αποτελεί μια εταιρεία εντάσεως κεφαλαίου καθώς το 80% της περιουσίας της είναι ενσώματα πάγια δηλαδή πλοία με επόμενο πιο σημαντικό στοιχείο του Ενεργητικού της τις Απαιτήσεις από Πελάτες. Συμπερασματικά στην περίπτωση αυτή οι ελεγκτές του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου, έχοντας ως βάση τους τα Λογιστικά Πρότυπα που ακολουθεί η εταιρεία, η ANEK εφαρμόζει τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς καθώς ως εισηγμένη εταιρεία είναι υποχρεωμένη, θα πρέπει να δουν πιο αναλυτικά τα πάγια

στοιχεία του ομίλου και να ελέγξουν αρχικά την ύπαρξη των παγίων στοιχείων και στη συνέχεια την αποτίμηση των στοιχείων αυτών για να εξεταστεί μήπως χρήζουν λογιστικής απομείωσης. Επίσης για τον λογαριασμό των Απαιτήσεων οι ελεγκτές θα πρέπει να διερευνήσουν εάν περιλαμβάνονται Πελάτες που η απαίτηση της ANEK σε αυτούς είναι αμετάβλητη για μεγάλο χρονικό διάστημα το οποίο συνεπάγεται την υποχρέωση της δεύτερης να σχηματίσει πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις έτσι ώστε να μειωθεί η αξία του λογαριασμού των Απαιτήσεων, καθώς επίσης στα πλαίσια των ελέγχων που γίνονται από την ίδια την εταιρεία (εσωτερικός και διοικητικός) θα πρέπει να αξιολογηθεί η πιστοληπτική πολιτική προς το σύνολο των Πελατών.

Συνεχίζοντας την ανάλυση, πρέπει να εξεταστούν οι μεταβολές των λογαριασμών 1) Χρηματοοικονομικά Στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και 2) Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα καθώς η μεταβολή τους από τη μία χρήση στην άλλη είναι μεγάλη, για τον πρώτο λογαριασμό έχουμε αύξηση 386,43% και για τον δεύτερο 79,35%. Πιο συγκεκριμένα ο πρώτος λογαριασμός των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων σε εύλογη αξία είναι ένας λογαριασμός ο οποίος ενέχει τον κίνδυνο μεγάλης υποκειμενικότητας καθώς η λογιστική του αξία μπορεί να μεταβληθεί ανάλογα με τον τρόπο υπολογισμού της εύλογης αξίας. Έτσι οι ελεγκτές του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου πρέπει να εξετάσουν τα στοιχεία του λογαριασμού, δηλαδή εάν πρόκειται για εισηγμένες μετοχές που η τιμή τους καθορίζεται ελεύθερα στην αγορά και μπορεί να αποτιμηθούν πιο εύκολα ή εάν πρόκειται για άλλες συμμετοχές μη διαπραγματεύσιμες που ακολουθείται μια συγκεκριμένη μέθοδος υπολογισμού της εταιρείας στα πλαίσια των πολιτικών της. Στην δεύτερη περίπτωση όπου η εύλογη αξία υπολογίζεται από την εταιρεία θα πρέπει να ελεγχθεί η ορθότητα των εκτιμήσεων του υπολογισμού.

Η εξέταση του λογαριασμού των Ταμειακών και ταμειακών ισοδυνάμων αποτελεί ένα λογαριασμό που χαρακτηρίζεται με μεγάλο κίνδυνο είτε για κλοπή είτε για απάτη οπότε σε κάθε περίπτωση εξετάζεται η ορθότητα του υπολοίπου που εμφανίζεται στις λογιστικές καταστάσεις από τον ελεγκτή ανεξάρτητα από τη μεταβολή που εμφανίζει. Η επιβεβαίωση της ορθότητας του υπολοίπου γίνεται με επιβεβαιωτικές επιστολές από τρίτους όσο αφορά για ταμειακά διαθέσιμα που διακρατούνται σε λογαριασμούς τραπεζής είτε σε θυρίδες και με πρωτόκολλα καταμέτρησης για τα ταμειακά διαθέσιμα που υπάρχουν μέσα στην εταιρεία. Επιπρόσθετα των παραπάνω διαδικασιών επιβεβαίωσης της ύπαρξης των Ταμειακών διαθεσίμων στα πλαίσια του controlling αυτή η αύξηση θα πρέπει να θεωρείται ως θετική μεταβολή στα ρευστά διαθέσιμα της εταιρείας και ίσως προέρχεται από την επίτευξη ορισμένων στόχων της προηγούμενης χρήσης. Τέλος από τους λογαριασμούς του Ενεργητικού θα πρέπει να εξεταστεί εκτενέστερα η μείωση των άυλων περιουσιακών στοιχείων. Παρόλο που από την ελεγκτική θεωρία και τα ελεγκτικά πρότυπα είναι γνωστό πως οι εταιρείες υπερτιμούν τα στοιχεία του Ενεργητικού για να βελτιώσουν την εικόνα τους σε κάθε περίπτωση πρέπει να εξεταστεί ο λόγος της μείωσης του λογαριασμού μες στη χρήση.

Εξετάζοντας τα Ίδια Κεφάλαια της εταιρείας παρατηρούμε πως είναι αρνητικά. Αυτό συμβαίνει γιατί το σύνολο των ζημιών έχει υπερβεί το σύνολο του κεφαλαίου που εισφέρθηκε από τους μετόχους καθώς και το σύνολο των

αποθεματικών της εταιρείας. Η μεταβολή των Ίδιων Κεφαλαίων είναι θετική ανάμεσα στις δύο χρήσεις που συνεπάγεται πως η εταιρεία ήταν κερδοφόρα στην εξεταζόμενη χρήση, παρόλα αυτά όμως τα ίδια κεφάλαια είναι κάτω από το 1/10 του αρχικού εισφερόμενου κεφαλαίου και αυτό συνεπάγεται πως πρέπει να ληφθεί κάποια απόφαση από τη Γενική Συνέλευση για την αύξηση του κεφαλαίου αλλιώς μπορούν να επέλθουν οι κυρώσεις του νόμου 2190/20 περί Ανωνύμων Εταιρειών και να κινηθεί όποιος έχει έννομο συμφέρον προς τη λύση της εταιρείας. Οι ελεγκτές του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου σε αυτό το κομμάτι πρέπει να λάβουν υπόψιν εάν η εταιρεία μπορεί να συνεχίσει τη δραστηριότητα της ή εάν υπάρχει κίνδυνος να επέλθει το γεγονός της πτώχευσης αφού αυτό θα σημαίνει αλλαγή στον τρόπο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.

Τέλος βλέποντας τα μεγέθη των Υποχρεώσεων παρατηρούμε όπως ήταν αναμενόμενο πως το σύνολο των Υποχρεώσεων ξεπερνά την αξία του Ενεργητικού του Ομίλου και το μεγαλύτερο ποσοστό των υποχρεώσεων αποτελεί ο δανεισμός της που βρίσκεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Αυτό εκ πρώτης όψεως θα σήμαινε πως μες στην επόμενη χρήση θα έπρεπε να εξοφληθεί. Έχοντας εξετάσει πιο πάνω τους λογαριασμούς του Ενεργητικού η εξόφληση των δανείων είναι αδύνατη καθώς η εταιρεία δεν έχει τα ρευστά διαθέσιμα για να τα καλύψει και αυτό ίσως συνεπάγεται τη μη δυνατότητα συνέχισης της δραστηριότητας της. Το γεγονός αυτό είναι πολύ σημαντικό για το σύνολο των ενδιαφερομένων και για το λόγο αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας το αναφέρει στα πρώτα θέματα της έκθεσης διαχείρισης και ενημερώνει το ευρύ κοινό πως δεν πρόκειται να επέλθει η πτώχευση της εταιρείας καθώς βρίσκεται σε στάδιο επαναπροσδιορισμού των δανείων της. Το θέμα αυτό σίγουρα είναι το πιο σημαντικό και για τον ελεγκτή καθώς το γεγονός της παύσης της δραστηριότητας της Εταιρείας την αναγκάζει να αλλάξει τον τρόπο υπολογισμού των οικονομικών καταστάσεων όπως αναφέρθηκε και παραπάνω για το σκοπό αυτό ο ελεγκτής θα πρέπει να συγκεντρώσει σύνολο τεκμηρίων που θα αποδεικνύουν με βεβαιότητα τη μη έλευση του γεγονότος αυτού. Επίσης ο ελεγκτής θα πρέπει να διενεργήσει επαρκή ελεγκτικές διαδικασίες για να επιβεβαιώσει την αξία ακόμα 5 λογαριασμών των υποχρεώσεων οι οποίοι είχαν μεγάλη μεταβολή ανάμεσα στις χρήσεις. Αυτοί είναι 1)οι Λοιπές Προβλέψεις, 2) οι Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, 3)οι Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις, παρόλο που έχουν αύξηση του ποσού, 4)Υποχρεώσεις σε Προμηθευτές και 5) Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Ο λογαριασμός των Προβλέψεων αποτελεί ακόμα έναν λογαριασμό που ενέχει μεγάλη υποκειμενικότητα και αυτό τον καθιστά αυτόματα λογαριασμό που εξετάζεται από τους ελεγκτές του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου εκτενέστερα ανεξάρτητα από την μεταβολή του. Αυτό επιτυγχάνεται ζητώντας επιβεβαίωση από κάποιον ειδικό τρίτο αφού συνήθως οι Προβλέψεις αυτές αφορούν αποζημιώσεις είτε στο προσωπικό είτε σε κάποιον που έχει δικαστική διαμάχη η εταιρεία. Όσο αφορά τον λογαριασμό της Υποχρέωσης από χρηματοδοτική μίσθωση ο ελεγκτής θα πρέπει να εξετάσει τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης για να επιβεβαιώσει την πληρότητα τους καθώς και την σωστή παρουσίαση τους στις οικονομικές καταστάσεις. Τέλος θα πρέπει οι ελεγκτές του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου να επιβεβαιώσουν για τους υπόλοιπους τρεις λογαριασμούς την μεταβολή της μείωσης του υπολοίπου τους

εάν είναι πραγματική ή δεν παρουσιάζονται μειωμένες οι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρείας έτσι ώστε να αποφευχθεί μια ακόμη δυσμενέστερη οικονομική κατάσταση. Στα πλαίσια του διοικητικού ελέγχου και αυτή η μεταβολή μπορεί να θεωρηθεί επιτυχημένη καθώς βελτιώνει τη θέση της εταιρείας μειώνοντας το σύνολο των πολύ αυξημένων υποχρεώσεων. Βέβαια έχοντας μια πλήρη εικόνα πλέον από τον Ισολογισμό της εταιρείας παρατηρούμε πως έχουμε μια μείωση στην αξία των ενσώματων παγίων συνολικής αξίας 22.133 χιλ.€ και ποσοστιαίας μεταβολής ίση με 7,57 % και την ίδια στιγμή μια μείωση των υποχρεώσεων κατά 7,38 % που ίσως σημαίνει πως η εταιρεία προέβη στην πώληση ενσώματων παγίων. Όπως και να έχει σίγουρα ο ισχυρισμός αυτός δεν αρκεί και ο ελεγκτής πρέπει να το εξετάσει εκτενέστερα.

2) ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ					
σε χιλιάδες Ευρώ	Ο Όμιλος				
	01.01.15- 31.12.15	2015%	Διαφορά % μεταξύ χρήσεων	01.01.14- 31.12.14	2014%
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	159.845	100,00%	-5,68%	169.476	100,00%
Κόστος πωληθέντων	-117.200	-73,32%	-18,53%	-143.852	-84,88%
Μικτά κέρδη	42.645	26,68%	66,43%	25.624	15,12%
Άλλα έσοδα	1.467	0,92%	-67,00%	4.446	2,62%
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-9.105	-5,70%	0,53%	-9.057	-5,34%
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	-13.758	-8,61%	-15,64%	-16.308	-9,62%
Άλλα έξοδα	-2.970	-1,86%	-48,27%	-5.741	-3,39%
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών & επενδυτικών αποτελεσμάτων	18.279	11,44%	1864,38%	-1.036	-0,61%
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-16.821	-10,52%	5,15%	-17.734	-10,46%
Χρηματοοικονομικά έσοδα	95	0,06%	-94,84%	1.841	1,09%
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	-609	-0,38%	69,70%	-2.010	-1,19%
Κέρδη από συγγενείς	10	0,01%	-88,10%	84	0,05%
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	954	0,60%	105,06%	-18.855	-11,13%
Φόρος εισοδήματος	-501	-0,31%	-46,49%	-342	-0,20%
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους	453	0,28%	102,36%	-19.197	-11,33%
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)	29.581	18,51%	192,85%	10.101	5,96%

Αναλύοντας την Κατάσταση Συνολικών Εσόδων όπως προηγουμένως τον Ισολογισμό του Ομίλου παρατηρούμε αρχικά πως για την εξεταζόμενη χρήση ο Όμιλος είχε κέρδη σε αντίθεση με την προηγούμενη χρήση. Παρόλα αυτά όμως τα κέρδη αποτελούν μόλις το 0,28% του Κύκλου Εργασιών του Ομίλου. Βλέποντας εκτενέστερα τις μεταβολές ανάμεσα στις δύο χρήσεις παρατηρούμε πως τα έσοδα μειώθηκαν κατά 5,68%, όμως ταυτόχρονα έχουμε μια συνολική μείωση όλων των λειτουργικών εξόδων καθώς και στο κόστος πωληθέντων. Η μείωση των λειτουργικών εξόδων ίσως προκύπτει από την αποδοτικότερη διαχείριση των

πόρων του Ομίλου στα πλαίσια κάποιας νέας πολιτικής από της Διοίκησης. Από την άλλη πλευρά η μείωση του κόστους πωληθέντων κατά 18,53% ίσως έχει άμεση συσχέτιση με τη μείωση του μεγαλύτερου μεταβλητού εξόδου της εταιρείας που δεν είναι άλλο από τα καύσιμα όπου μες στην εξεταζόμενη χρήση η τιμή του πετρελαίου ήταν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα σε όλη τη διάρκεια της χρήσης. Συνεχίζοντας την ανάλυση των στοιχείων παρατηρούμε επίσης μια μεγάλη μείωση των Λοιπών Εσόδων του Ομίλου αλλά μια αύξηση των Κερδών προ φόρων, χρηματοδοτικών & επενδυτικών αποτελεσμάτων κατά 1864,38% που μας επιβεβαιώνει την καλύτερη διαχείριση των πόρων που έφερε την μείωση των λειτουργικών εξόδων. Ολοκληρώνοντας την ανάλυση της κατάστασης αποτελεσμάτων παρατηρούμε πως έχουμε μείωση κατά 94,84% στα Χρηματοοικονομικά Έσοδα, ο λογαριασμός αυτός κινείται με πιστωτικούς τόκους της εταιρείας προς τους πελάτες της και όπως είδαμε στην ανάλυση του Ισολογισμού παρατηρήσαμε εξίσου μείωση στο λογαριασμό των Εμπορικών Απαιτήσεων που σημαίνει πως δεν υπήρξαν καθυστερήσεις στις αποπληρωμές των Πελατών της Εταιρείας μες στη χρήση, όμως σε κάθε περίπτωση ο λογαριασμός των Χρηματοοικονομικών Εσόδων χρήζει εκτενέστερης διερεύνησης. Τέλος οι μεταβολές των Αποτελεσμάτων από Επενδυτικές δραστηριότητες, όπως επίσης των κερδών από Συγγενείς είναι σημαντικές ανάμεσα στις δύο χρήσεις παρόλο που η αναλογία τους στα αποτελέσματα της χρήσης είναι μικρή. Για το λόγο αυτό οι ελεγκτές του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου θα συγκεντρώσουν ελεγκτικά τεκμήρια για να αιτιολογήσουν τις μεταβολές αυτές.

Η παραπάνω ανάλυση βοηθάει στην κατανόηση από τον ελεγκτή των σημαντικών σημείων της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Δίνει τη δυνατότητα στους ελεγκτές του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου να προγραμματίσουν τους ελεγκτικούς πόρους που θα χρειαστεί να δαπανήσουν για να φτάσουν να δώσουν οι μεν πρώτοι την έκθεση ελέγχου προς το Διοικητικό Συμβούλιο και η μεν δεύτεροι την εύλογη διασφάλιση που απαιτούν οι μέτοχοι και οι επενδυτές της εταιρείας σύμφωνα με τα Ελεγκτικά Πρότυπα. Από την άλλη πλευρά η ανάλυση που προηγήθηκε για σκοπούς διοικητικού ελέγχου παρέχει τη δυνατότητα επίτευξης ή μη των στόχων που είχαν τεθεί το προηγούμενο διάστημα καθώς και ο υπολογισμός της απόκλισης από αυτούς.

Κατά συνέπεια, οι ελεγκτές του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου αναλύοντας τα παραπάνω στοιχεία, κατανοώντας τις μεταβολές αλλά και ακολουθώντας τα Ελεγκτικά Πρότυπα θα πρέπει όταν θα ξεκινήσουν τις ελεγκτικές του διαδικασίες να εξετάσουν την πληρότητα όλων των λογαριασμών τις καταστάσεις αποτελεσμάτων για να μπορέσουν να επιβεβαιώσουν τα κέρδη της χρήσης. Επομένως για τους λογαριασμούς των εσόδων τους ενδιαφέρει να εξετάσουν τους ισχυρισμούς της ύπαρξης, της πληρότητας, της αποτίμησης καθώς και τον διαχωρισμό τους. Συνήθως ο εξωτερικός ελεγκτής για να επιτύχει τα παραπάνω χωρίζει τις ελεγκτικές διαδικασίες που θα ακολουθήσει σε κυκλώματα κάτι αντίστοιχο ακολουθείται και στον εσωτερικό έλεγχο βέβαια. Συνεπώς οι πωλήσεις εξετάζονται στο κύκλωμα των εσόδων μαζί με τους λογαριασμούς απαιτήσεων για να γίνει εφικτή η επιβεβαίωση της ύπαρξης της συναλλαγής. Επίσης για την πραγματοποίηση και την αποτίμηση των εσόδων οφείλει να

εξετάσει ο ελεγκτής το σύνολο των συμβάσεων που έχει συνάψει η εταιρεία έτσι ώστε να επιβεβαιωθεί πως οι τιμολογήσεις έχουν γίνει σωστά. Τελευταίο κομμάτι του κυκλώματος που αφορά τα έσοδα είναι να ελεγχθεί πως μες στην εξεταζόμενη χρήση δεν υπάρχουν μη δεδουλευμένα έσοδα όπως και έσοδα που αφορούν προηγούμενη χρήση έτσι ώστε να μην υπάρχει υπερεκτίμηση αυτών στις οικονομικές καταστάσεις, αυτό επιτυγχάνεται με την επιθεώρηση των παραστατικών.

Το επόμενο βήμα των ελεγκτών αφού ολοκληρώσουν με το κύκλωμα των εσόδων είναι να επιβεβαιώσουν την πληρότητα των λογαριασμών των εξόδων ώστε να αποφευχθεί η περίπτωση εξόδων τα οποία υπήρξαν μες στην εξεταζόμενη χρήση και τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις ως αποτέλεσμα τη βελτιστοποίηση αυτών. Για να το επιτύχουν αυτό εξετάζουν τις δαπάνες όπως και τα έσοδα ως ένα κύκλωμα και τα συσχετίζουν με τις κινήσεις των Προμηθευτών με τα έξοδα των λογαριασμών. Κατά αυτό τον τρόπο μπορεί να καλύψουν τον ισχυρισμό της πληρότητας των εξόδων αφού επιβεβαιώνουν πως το σύνολο των κινήσεων των προμηθευτών αντιστοιχεί με κινήσεις εξόδων. Ακόμα στο κομμάτι αυτό όμως οφείλουν να εξετάσουν πως τα έξοδα που εμφανίζονται αφορούν δεδουλευμένα έξοδα της χρήσης και όχι έξοδα άλλων χρήσεων.

3) ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ			
<i>σε χιλιάδες Ευρώ</i>	Ο Όμιλος		
	01.01.15- 31.12.15	Διαφορά % μεταξύ χρήσεων	01.01.14- 31.12.14
Λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	954	105,06%	-18.855
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις	11.504	1,42%	11.343
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	-202	1,94%	-206
Απομειώσεις αξίας παγίων στοιχείων	91	-95,22%	1.902
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων	-1	-105,00%	20
Προβλέψεις	903	-66,23%	2.674
Συναλλαγματικές διαφορές	815	110,59%	387
Αποτελέσματα επενδυτικής δραστηριότητας	509	2020,83%	24
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα (μείον πιστωτικοί τόκοι)	15.911	-5,91%	16.910
	30.484	114,69%	14.199
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογ/σμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:			
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	372	-73,02%	1.379
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	7.812	190,87%	-8.597
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	-16.097	-473,05%	-2.809

Μείον:			
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	-1.898	18,58%	-2.331
Καταβλημένοι φόροι εισοδήματος	-494	-41,14%	-350
Σύνολο ροών λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)	20.179	1253,39%	1.491
Επενδυτικές δραστηριότητες			
Απόκτηση συνδεδεμένων, χρεογράφων και λοιπών επενδύσεων	-3.171	-	-2
		158450,0%	
Αγορά παγίων περιουσιακών στοιχείων	-4.292	-221,02%	-1.337
Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	1	-100,00%	23.000
Τόκοι εισπραχθέντες	49	-37,97%	79
Μερίσματα εισπραχθέντα	0		0
Σύνολο ροών επενδυτικών δραστηριοτήτων (β)	-7.413	-134,10%	21.740
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Αγορά ιδίων μετοχών	-5	-400,00%	-1
Πληρωμές δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	-802	-118,53%	-367
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	0	-100,00%	5.370
Εξοφλήσεις δανείων	-9.018	68,15%	-28.311
Μερίσματα πληρωθέντα	-113	-24,18%	-91
Σύνολο ροών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (γ)	-9.938	57,53%	-23.400
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσης (α) + (β) + (γ)	2.828	1773,37%	-169
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	3.564	-4,53%	3.733
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	6.392	79,35%	3.564

Η πληροφόρηση που προκύπτει από την Κατάσταση Ταμειακών Ροών είναι εξίσου σημαντική για το σύνολο των ενδιαφερόμενων τρίτων. Για το λόγο αυτό, οι αναλυτές έχουν δημιουργήσει ένα σύνολο αριθμοδεικτών που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της κατάστασης αυτής. Επίσης στην χρηματοοικονομική θεωρία χρησιμοποιείται η Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την εκτίμηση της εύλογης αξίας μιας εταιρείας. Στα πλαίσια του διοικητικού ελέγχου η κατάσταση αυτή προσφέρεται για την ακριβή αξιολόγηση, με έννοια πως αφορά ταμειακά μεγέθη, των αποτελεσμάτων μεταξύ του προϋπολογισμού και του αποτελέσματος. Αντίθετα όμως οι ελεγκτές του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου για τον προγραμματισμό του ελέγχου τους δεν επικεντρώνεται στην ανάλυση αυτής της κατάστασης όπως επίσης κατά την ολοκλήρωση του ελέγχου απλά επιβεβαιώνουν την ορθότητα της κατάστασης μέσω των ελεγκτικών τεκμηρίων που έχουν συγκεντρώσει από τις υπόλοιπες διαδικασίες που έχουν εκτελέσει για τις προηγούμενες δύο καταστάσεις. Παρόλα αυτά κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης της ανάλυσης του ελέγχου και κατανόησης του κινδύνου που ενέχει, η Κατάσταση των Ταμειακών Ροών τους δίνει τη δυνατότητα να κατανοήσουν την ικανότητα της εξεταζόμενης εταιρείας να αντιμετωπίσει προβλήματα που αφορούν θέματα ρευστότητας καθώς και από ποια δραστηριότητα πηγάζουν αυτά.

Ο Όμιλος της ANEK παρατηρούμε πως για την εξεταζόμενη χρήση αύξησε τα ταμειακά του διαθέσιμα κατά 79,35% μια μεταβολή που προήλθε από την θετική αύξηση της ρευστότητας από λειτουργικές διαδικασίες κατά 1253,39%. Η οποία μειώθηκε στη συνέχεια από τις άλλες δραστηριότητες του Ομίλου. Ως συνέπεια να μπορούμε να πούμε πως οι λειτουργικές δραστηριότητες της εξασφαλίζουν τη ρευστότητα που απαιτείται για να καλύψει τις ταμειακές ανάγκες της.

3.2 Ανάλυση με τη Χρήση Αριθμοδεικτών

Η χρήση των Αριθμοδεικτών από τον ελεγκτή γίνεται συμπληρωματικά με την παραπάνω ανάλυση των καταστάσεων και έχει ως σκοπό την επιπλέον κατανόηση της δραστηριότητας της εταιρείας. Η πληροφόρηση που λαμβάνεται από τη χρήση της μεθόδου αυτής φανερώνει τη συσχέτιση που υπάρχει μεταξύ κονδυλίων διαφορετικών καταστάσεων όπως για παράδειγμα η συσχέτιση των κερδών με το σύνολο των επενδυμένων κεφαλαίων. Θα πρέπει να αναφερθεί όμως πως η ανάλυση αυτή χρησιμοποιείται μόνο στα αρχικά στάδια του ελέγχου των εσωτερικών και των εξωτερικών ελεγκτών με σκοπό την κατανόηση του κινδύνου μέσω της ανάλυσης της αποδοτικότητας και της ρευστότητας της επιχειρηματικής μονάδας μαζί σε συνδυασμό της αξιολόγησης των άλλων πληροφοριών που συγκεντρώνεται όπως για παράδειγμα πληροφορίες για τον κλάδο που δραστηριοποιείται η εταιρεία, τις αγορές που πουλάει κ.ά. ενώ στα πλαίσια του διοικητικού ελέγχου για την κατανόηση της συνολικής εξέλιξης της εταιρείας στο περιβάλλον της.

Παρακάτω παρουσιάζονται απομονωμένα στοιχεία από τις οικονομικές καταστάσεις τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών της ανάλυσης.

Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων			
	2015	2014	M.O Κλάδου 2015
Πωλήσεις	159.845	169.476	193.986
Κόστος Πωληθέντων	117.200	-143.852	-137.154
EBIT	18.279	-1.036	30.184
Καθαρά Κέρδη/Ζημίες Χρήσης	453	-19.197	18.252
Σύνολο Ενεργητικού	335.181	361.866	496.080
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	-8.555	-9.241	235.627
Επενδυμένο Κεφάλαιο	57.342	57.342	164.080

Κυκλοφορούν Ενεργητικό	60.840	65.406	83.119
Αποθέματα	2.723	3.129	2.118
Εμπορικές Απαιτήσεις	39.892	45.381	29.125
Ταμειακά Διαθέσιμα	6.392	3.564	35.039
Αποτελέσματα εις νέο	-77.564	-78.539	-95.986
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	314.182	328.584	57.085
Σύνολο Υποχρεώσεων	343.736	371.107	260.453

1) Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας:

	2015	2014	M.O
ROA	0,14%	-5,31%	3,68%
ROE	5,30%	207,74%	7,75%
ROI	0,79%	-33,48%	11,12%

Οι παραπάνω αριθμοδείκτες μας παρουσιάζουν την ικανότητα των κεφαλαίων του ομίλου να παράγουν κέρδη. Για να γίνει πιο κατανοητή η αποδοτικότητα της εξεταζόμενης εταιρείας παίρνουμε συγκριτικά στοιχεία από την προηγούμενη χρήση αλλά και από τον κλάδο. Ο δείκτης ROA για το 2014 είναι αρνητικός λόγω των ζημιών της χρήσης ενώ για το 2015 που ο όμιλος έχει κέρδη υπολογίζεται θετικός αλλά με πολύ μικρό ποσοστό που δείχνει πως το σύνολο των κεφαλαίων δεν αποδίδουν αποτελεσματικά κέρδη και αυτό επιβεβαιώνεται και από την σύγκριση του δείκτη με τα στοιχεία του κλάδου. Ο δείκτης ROE καθώς στο παρονομαστή περιλαμβάνει το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας τα οποία λόγω συσσωρευμένων ζημιών είναι αρνητικά δεν μπορεί να μας αποδώσει σωστά συγκριτικά στοιχεία μεταξύ των χρήσεων αλλά παρατηρώντας τα στοιχεία του κλάδου παρατηρείται και εδώ υστέρηση της ANEK σε σχέση με τις ανταγωνίστριες εταιρείες. Τέλος ο δείκτης ROI που υπολογίζει την απόδοση των Επενδυμένων Κεφαλαίων της εταιρείας είναι κατά πολλές μονάδες μικρότερος σε σχέση με τα στοιχεία του κλάδου που είναι άλλο ένα σημείο που επιβεβαιώνει την μη αποτελεσματική απόδοση του Ομίλου. Αξιολογώντας τα στοιχεία αυτά ο ελεγκτής αντιλαμβάνεται πως η Εταιρεία δυσκολεύεται με τα κεφάλαια που διαθέτει να παράγει κέρδη, αφού η αποδοτικότητα της βρίσκεται σε δυσμενέστερη κατάσταση σε σχέση με τον κλάδο. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί πως ο εξωτερικός ελεγκτής ακολουθώντας τη προσέγγιση κινδύνων που περιλαμβάνεται στα Ελεγκτικά Πρότυπα οφείλει να αναγνωρίσει πως τα παραπάνω στοιχεία τον οδηγούν στο συμπέρασμα για μια πιο συντηρητική προσέγγιση στον μετέπειτα έλεγχο του.

2) Αριθμοδείκτες Πρευστότητας:

	2015	2014	M.O
Γενική Ρευστότητα	19,36%	19,91%	145,61%
Άμεση Ρευστότητα	18,50%	18,95%	141,89%
Ταμειακή Ρευστότητα	2,03%	1,08%	61,38%
Κεφάλαιο Κίνησης	253.342	-263.178	26.034
Πωλήσεις/Απαιτήσεις	4,01	3,73	6,66
Κυκλ.Ταχύτ.Απαιτ	91	98	55
Κόστος Πωληθέντων/Αποθέματα	43,04	45,97	64,76
Κυκλ.Ταχύτ.Αποθέμ	8	8	6

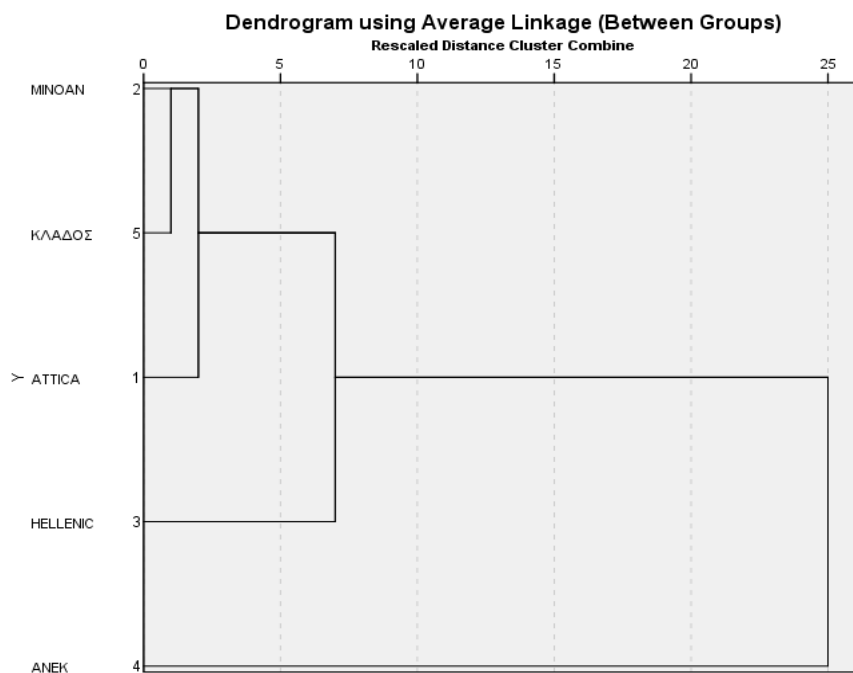
Στο προηγούμενο κεφάλαιο έγινε αναφορά στο πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει η ANEK μόνο επιθεωρώντας την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης. Με τη χρήση των παραπάνω δεικτών και με την ταυτόχρονη σύγκριση των στοιχείων με αυτά του κλάδου γίνεται ακόμα πιο φανερό το πρόβλημα αυτό.

Πιο αναλυτικά παρατηρείται υστέρηση του ομίλου σε σχέση με τον κλάδο κατά πολλές ποσοστιαίες μονάδες στην αξιολόγηση των δεικτών Ρευστότητας. Οι δείκτες Γενικής Ρευστότητας και Άμεσης Ρευστότητας του Ομίλου για να διασφαλίσουν την οικονομική σταθερότητα καθώς και τη συνέχιση της δραστηριότητας θα έπρεπε να υπερβαίνουν την μονάδα κάτι που φανερώνει την δυσκολία του Ομίλου να ανταπεξέλθει στις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις του. Άλλο ένα στοιχείο που συμπληρώνει τον προηγούμενο ισχυρισμό είναι το αρνητικό Κεφάλαιο Κίνησης της ANEK και συνολικής διαφοράς με τον κλάδο 279.376 €. Εξετάζοντας τους δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των Απαιτήσεων και των Αποθεμάτων φανερώνεται η βελτίωση των δεικτών ανάμεσα στις δύο χρήσεις που φανερώνει βελτίωση της πιστοληπτικής πολιτικής, το οποίο είναι θέμα προς εξέταση στα πλαίσια του controlling, παρόλα αυτά συνεχίζεται να υπάρχει η μειονεκτική θέση της Εταιρείας σε σχέση με το κλάδο με τη διαφορά μεταξύ των δεικτών να είναι 36 και 2 ημέρες αντίστοιχα. Τέλος η συνολική εικόνα που αποκτούν οι ελεγκτές του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου από τα στοιχεία ρευστότητας που συγκεντρώθηκαν τους επιβάλει να είναι πολύ αναλυτικοί στις ελεγκτικές διαδικασίες που θα εκτελέσουν γιατί η εξεταζόμενη εταιρεία εμφανίζει αρνητικά αποτελέσματα κατά την ανάλυση της Ρευστότητας της.

3.3 Ανάλυση Ομοιότητας

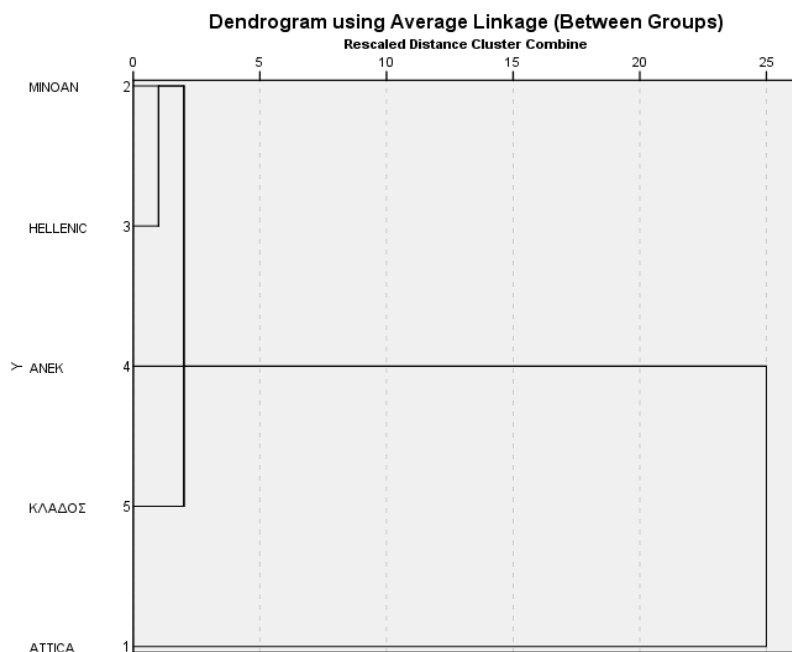
Για την καλύτερη κατανόηση της θέσης του Ομίλου σε σχέση με τον κλάδο αλλά και των κυριότερων ανταγωνιστών του, στο κομμάτι αυτό της ανάλυσης των δεδομένων επιχειρήθηκε η ομαδοποίηση των οικονομικών δεδομένων με τη χρήση του προγράμματος SPSS αφού αρχικά όμως επεξεργάστηκαν τα στοιχεία της οικονομικής ανάλυσης κατά αναλογία ενεργητικού (βλέπε παράρτημα). Εν συνεχεία εισήχθησαν τα στοιχεία στο πρόγραμμα και έγινε ομαδοποίηση κατά ιεραρχική ανάλυση των εταιρειών και του μέσου όρου του κλάδου. Τα αποτελέσματα που εξήχθησαν από το πρόγραμμα παρουσιάζονται παρακάτω

1) Δενδρόγραμμα Ανάλυσης Ομοιότητας Δομής

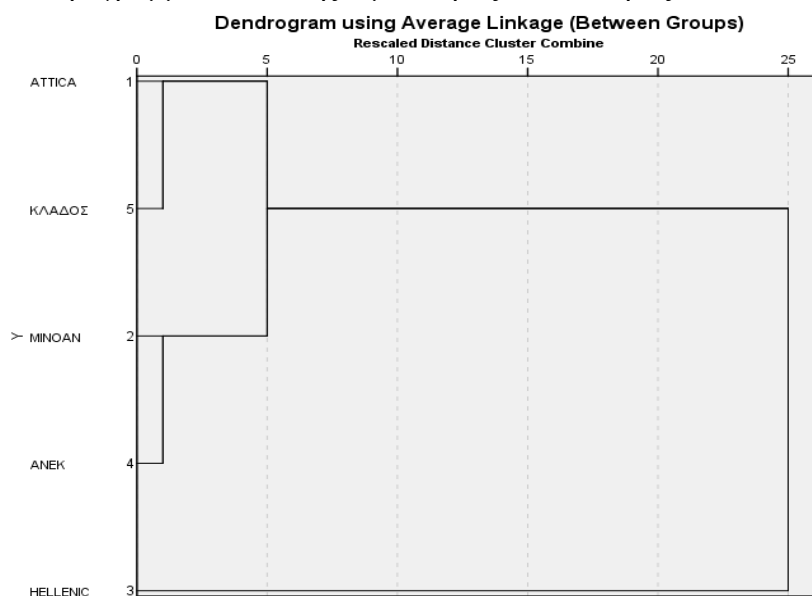
Από το παραπάνω δενδρόγραμμα παρατηρούμε πως ο Όμιλος της ANEK δεν προσομοιάζει με κάποια άλλη εταιρεία του ομίλου ως προς τη δομή των κεφαλαίων τους σε αντίθεση με την MINOAN Lines και την ATTICA Group που ομαδοποιούνται μεταξύ τους αλλά και με τα στοιχεία του μέσου όρου του κλάδου

2) Δενδρόγραμμα Ανάλυσης Ομοιότητας Αποδοτικότητας

Στο δενδρόγραμμα αυτό επιχειρήθηκε η ομαδοποίηση των εταιρειών του κλάδου με βάση την αποδοτικότητα που υπολογίστηκε κατά το στάδιο της ανάλυσης με τη χρήση αριθμοδεικτών. Παρατηρείται πως ο Όμιλος της ANEK πάλι διαφοροποιείται αισθητά από τις υπόλοιπες εταιρείες του κλάδου. Οι εταιρείες που συνέκλιναν στα στοιχεία της Αποδοτικότητας τους είναι η Hellenic Seaways και η MINOAN Lines

3) Δενδρόγραμμα Ανάλυσης Ομοιότητας Ρευστότητας

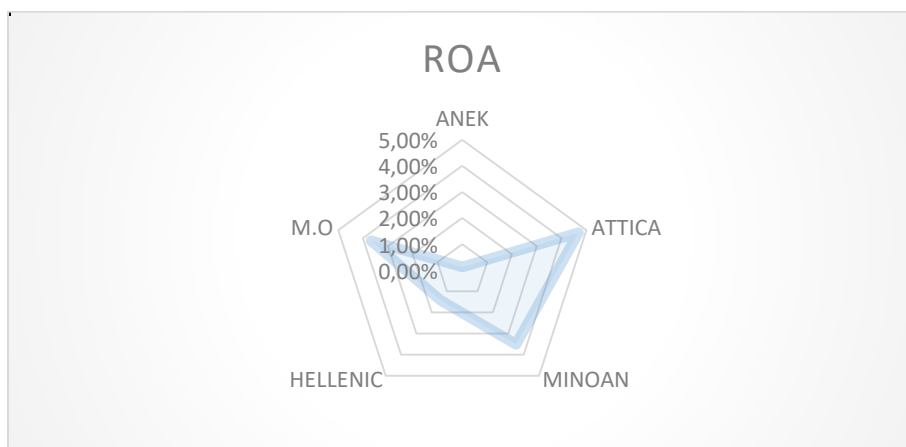
Εξετάζοντας τα στοιχεία ρευστότητας με τη μέθοδο της ομαδοποίησης παρατηρούμε πως σε αυτή την περίπτωση τα οικονομικά στοιχεία της ANEK συμφιλιώνονται με τα στοιχεία της MINOAN Lines. Η εταιρεία που φαίνεται να διαφοροποιείται αρκετά από τις υπόλοιπες είναι η Hellenic Seaways

3.4 Συμπεράσματα από τη Μελέτη

Ολοκληρώνοντας την ανάλυση των δεδομένων έγινε κατανοητό πως ο Όμιλος της ANEK διατρέχει υψηλό κίνδυνο μη συνέχισης της δραστηριότητας του ο οποίος θα προκληθεί από την δυσκολία του να ανταπεξέλθει στις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις. Για το λόγο αυτό είναι επιτακτική η ανάγκη εύρεσης λύσης επί του θέματος κάτι που αναφέρει και η ίδια η Διοίκηση της Εταιρείας στην Έκθεση Διαχείρισης της.

Συνοψίζοντας τα στοιχεία των αποτελεσμάτων από τη χρήση της ανάλυσης με τη χρήση αριθμοδεικτών έγινε φανερό πως ο Όμιλος:

- 1) βελτίωσε την αποδοτικότητα του το 2015 παρόλα αυτά παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρείες του κλάδου

- 2) βελτίωσε τους δείκτες ρευστότητας την εξεταζόμενη χρήση αλλά αυτό δεν μπορεί να του διασφαλίσει ακόμη υγιή ρευστότητα αφού οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις του είναι σχεδόν διπλάσιες του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού και σε σχέση με τα αποτελέσματα του κλάδου υστερεί κατά πολύ

Από την μετατροπή των Οικονομικών Καταστάσεων σε Κοινών Μεγεθών και τον υπολογισμό των μεταβολών μεταξύ των δύο χρήσεων παρατηρήθηκε πως ο Όμιλος της ANEK:

1. Λειτουργεί με αρνητικά Ίδια Κεφάλαια λόγω των συσσωρευμένων ζημιών που έχουν υπερβεί την αξία του Μετοχικού Κεφαλαίου και των Αποθεματικών

	2015	2014	M.O
Μετοχικό Κεφάλαιο	57.342	57.342	164.080
Αποτελέσματα εις νέο	-77.564	-78.539	-95.986
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	-8.555	-9.241	235.627

2. Ο Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός αποτελεί την μεγαλύτερη υποχρέωση του Ομίλου με ποσοστό αναλογίας 83,44% και αξία 279.678 χιλ.€ και ο οποίος αυξήθηκε σε σχέση με την προηγούμενη χρήση

	2015	2014	Μ.Ο
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	314.182	328.584	57.085
Σύνολο Υποχρεώσεων	343.736	371.107	260.453

3. Τα μεγαλύτερα σε αναλογία και αξία περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου αποτελούν τα Ενσώματα Πάγια με ποσοστό 80,64% και αξία 270.296 χιλ.€ τα οποία μειώθηκαν το 2015

	2015	2014	Μ.Ο
Ενσώματα πάγια	270.296	292.429	388.707
Σύνολο Ενεργητικού	335.181	361.866	496.080
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	60.840	65.406	83.119

4. Οι σημαντικότερες μεταβολές που θα χρειαστούν εκτενέστερη διερεύνηση από τον Ισολογισμό είναι :

- i. Χρηματοοικονομικά Στοιχεία σε Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων
- ii. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- iii. Λοιπές Προβλέψεις
- iv. Υποχρεώσεις Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
- v. Υποχρεώσεις σε Προμηθευτές
- vi. Λοιπές Υποχρεώσεις

5. Η χρήση έκλεισε με κέρδη για τον Όμιλο σε αντίθεση με την προηγούμενη χρήση

	2015	2014	Μ.Ο
Πωλήσεις	159.845	169.476	193.986
EBIT	18.279	-1.036	30.184
Καθαρά Κέρδη/Ζημίες Χρήσης	453	-19.197	18.252

6. Παρατηρείται συνολική μείωση των εξόδων που χρήζει μεγαλύτερης διερεύνησης

7. Σημαντικότερες μεταβολές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων

- i. αύξηση μικτών κερδών κατά 66,43% σε συνδυασμό με μείωση των Πωλήσεων
- ii. μείωση 67% των Λοιπών Εσόδων
- iii. μείωση των Άλλων Εξόδων κατά 48,27%
- iv. μείωση των Χρηματοοικονομικών Εσόδων 94,84%

- v. μείωση των Αποτελεσμάτων από Επενδυτικές Δραστηριότητες κατά 69,70%
- vi. μείωση των Κερδών από Συγγενείς κατά 88,10%

3.4.1. Συμπεράσματα εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών

Ο ελεγκτής που δραστηριοποιείται στον εσωτερικό και τον εξωτερικό έλεγχο κατανοώντας τα αποτελέσματα της ανάλυσης που έγινε προηγουμένως έχει αποκτήσει πλέον μια καλύτερη εικόνα για την οικονομική δραστηριότητα του Όμιλου καθώς και για την οικονομική του θέση. Οι πληροφορίες που λήφθηκαν από την ανάλυση χωρίζονται σε αυτές που κατάφεραν να του αναδείξουν τον ενδεχόμενο κίνδυνο που ενέχει η ANEK ο οποίος έγινε κατανοητός από την χρήση των αριθμοδεικτών. Η άλλη κατηγορία των πληροφοριών που λήφθηκαν από την επεξεργασία των Οικονομικών Καταστάσεων επιτρέψανε τον εντοπισμό των σημείων που θα χρειαστούν επιπλέον ελεγκτικές διαδικασίες για την τεκμηρίωση. Τέτοια σημεία αποτελούν οι λογαριασμοί που έχουν τις μεγαλύτερες μεταβολές, χωρίς να συνεπάγεται πως οι υπόλοιποι δεν θα εξεταστούν αφού απλά στο στάδιο αυτό γίνεται προγραμματισμός για το εύρος του ελέγχου και υπολογισμός των ελεγκτικών πόρων που θα απαιτηθούν για αυτόν.

Τέλος, όσο αφορά τον εξωτερικό ελεγκτή, θα πρέπει εκείνος εφαρμόζοντας την ελεγκτική του κρίση σε συνδυασμό με τη θεωρία προσέγγισης κινδύνου που ορίζεται από τα Ελεγκτικά Πρότυπα να ορίσει υψηλά τον ελεγκτικό κίνδυνο που συνεπάγεται εκτενέστερες ελεγκτικές διαδικασίες για τον εντοπισμό σφαλμάτων στις οικονομικές καταστάσεις που θα ελέγξει. Σίγουρα σε πραγματικές συνθήκες η απόφαση για τις ελεγκτικές διαδικασίες που θα εκτελεστούν έχουν να κάνουν και από την διασφάλιση που παρέχεται από τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που εφαρμόζει η Εταιρεία. Παρόλα αυτά όμως, σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας στον έλεγχο βλέποντας τα οικονομικά στοιχεία της ANEK δεν μπορεί να απέχει κατά πολύ η πραγματική προσέγγιση του ελεγκτή της από αυτή που προτείνεται.

3.4.2. Συμπεράσματα που αφορούν τον διοικητικό έλεγχο

Όπως έγινε σαφή από την αρχή της μελέτης του Ομίλου στα πλαίσια του διοικητικού ελέγχου που εξετάζονται τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε σχέση με τα πραγματικά και κατά πόσα αυτά αποκλίνουν δεν μπορούμε να κάνουμε κάποιο σχόλιο καθώς δεν έχουμε πρόσβαση στα στοιχεία που αναδεικνύουν τους στόχους που είχα τεθεί το προηγούμενο διάστημα. Παρόλα αυτά αξιολογώντας συνολικά τα αποτελέσματα θα λέγαμε πως υπήρξε συνολική βελτίωση στον Όμιλο αφού συνδυαστικά

- 1) επέστρεψε στην κερδοφορία μέσω καλύτερης διαχείρισης των εξόδων
- 2) υπήρξε βελτίωση στη ρευστότητα της εταιρείας ως προς την άμεση ρευστότητα μέσω της αύξησης των ταμειακών διαθεσίμων που κατά ένα μέρος οφείλεται στην αποδοτικότερη Κυκλοφοριακή Ταχύτητα των Αποτελεσμάτων
- 3) αύξηση στις ταμειακές ροές από λειτουργική δραστηριότητα κατά 1253,39%

Τέλος από τα αποτελέσματα της ανάλυσης της ομαδοποίησης έγινε φανερό πως ο Όμιλος διαφέρει από τις υπόλοιπες εταιρείες του κλάδου και στα τρία θέματα που εξετάστηκε τα οποία ήταν η Οικονομική Δομή, η Αποδοτικότητα και η Ρευστότητα.

Επίλογος

Ολοκληρώνοντας τη διπλωματική εργασία και αποκομίζοντας όλα τα οφέλη της συνολικής μελέτης αναφέρονται επιγραμματικά τα μέρη της εργασίας

Στο πρώτο κεφάλαιο της διπλωματικής εργασίας έγινε παρουσίαση της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης. Εν συνεχεία στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάστηκε η έννοια του ελέγχου για τις τρεις κυριότερες μορφές που τον συναντάμε σήμερα στην επιχειρηματική πραγματικότητα, αυτές είναι:

- 1) ο εξωτερικός έλεγχος,
- 2) ο εσωτερικός έλεγχος
- 3) ο διοικητικός έλεγχος

Στο τρίτο κεφάλαιο επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί στην πράξη η θεωρία των προηγούμενων κεφαλαίων εξετάζοντας μια μελέτη περίπτωσης στο κλάδο της Ναυτιλίας με εξεταζόμενο τον Όμιλο της ANEK.

Το συνολικό συμπέρασμα ύστερα από την ολοκλήρωση της εργασίας είναι η επιβεβαίωση της σπουδαιότητας της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης σε όλες τις μορφές ελέγχου που εφαρμόστηκε. Αποτελεί όντως το σημαντικότερο εργαλείο για την κατανόηση, την εξαγωγή συμπερασμάτων και τη σύγκριση οικονομικών στοιχείων ανεξάρτητα από τη μορφή του ελέγχου για την οποία χρησιμοποιήθηκε.

Η μόνη δυσκολία στα πλαίσια της εξαγωγής της μελέτης για τους σκοπούς της εργασίας αποτελεί το γεγονός πως δεν υπήρχε πρόσβαση σε επιπλέον οικονομικά στοιχεία του Ομίλου αλλά και του κλάδου και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να περιοριστεί η μελέτη στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών.

Τέλος πρέπει να αναφερθεί πως η επιστημονική προσέγγιση που επιχειρήθηκε στην παρούσα εργασία για τη μεθοδολογία που ακολουθείται στη διεξαγωγή των ελέγχων δεν ολοκληρώνεται εδώ καθώς μπορεί να επεκταθεί η έρευνα με τη χρησιμοποίηση πιο σύγχρονων εργαλείων της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης.

Παράρτημα

Στο σημείο αυτό της εργασίας παρουσιάζονται πιο αναλυτικά τα οικονομικά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών που συγκρίθηκαν στη μελέτη του κλάδου της Ναυτιλίας.

Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων

2015	ANEK	ATTICA	MINOAN	HELLENIC	M.O
Πωλήσεις	159.845	277.625	172.432	131.901	193.986
Κόστος Πωληθέντων	-117.200	-	-125.842	-102.118	-137.154
EBIT	18.279	56.770	20.244	13.538	30.184
Καθαρά Κέρδη/Ζημίες Χρήσης	453	33.182	17.696	3.878	18.252
Αποθέματα	2.723	2.882	2.616	856	2.118
Εμπορικές Απαιτήσεις	39.892	41.990	36.044	9.342	29.125
Ταμειακά Διαθέσιμα	6.392	71.555	24.704	8.858	35.039
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	60.840	139.812	67.152	42.392	83.119
Σύνολο Ενεργητικού	335.181	708.647	505.624	273.969	496.080
Επενδυμένο Κεφάλαιο	57.342	57.498	240.705	194.038	164.080
Αποτελέσματα εις νέο	-77.564	-87.011	-67.418	-133.529	-95.986
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	-8.555	376.228	259.565	71.088	235.627
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	314.182	72.723	62.509	36.023	57.085
Σύνολο Υποχρεώσεων	343.736	332.419	246.059	202.881	260.453

Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας

2015	ANEK	ATTICA	MINOAN	HELLENIC	M.O
ROA	0,14%	4,68%	3,50%	1,42%	3,68%
ROE	-5,30%	8,82%	6,82%	5,46%	7,75%
ROI	0,79%	57,71%	7,35%	2,00%	11,12%

Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

2015	ANEK	ATTICA	MINOAN	HELLENIC	M.O
Γενική Ρευστότητα	19,36%	192,25%	107,43%	117,68%	145,61%
Άμεση Ρευστότητα	18,50%	188,29%	103,24%	115,30%	141,89%
Ταμειακή Ρευστότητα	2,03%	98,39%	39,52%	24,59%	61,38%
Κεφάλαιο Κίνησης	-253.342	67.089	4.643	6.369	26033,67
Πωλήσεις/Απαιτήσεις	4,01	6,61	4,78	14	7
Κυκλ.Ταχύτ.Απαιτ	91	55	76	26	55
Κόστος Πωληθέντων/Αποθέματα	43,04	63,67	48,10	119,30	64,76
Κυκλ.Ταχύτ.Αποθέμ	8	6	8	3	6

Altman's Z-score (general model)

2015	ANEK	ATTICA	MINOAN	HELLENIC
Μέτρηση Ρευστότητας	-4,96	0,62	0,06	0,15
Μέτρηση Ιστορικής Κερδοφορίας	-0,75	-0,40	-0,43	-1,59
Μέτρηση Τρέχουσας Κερδοφορίας	0,37	0,54	0,27	0,33
Μέτρηση Φερεγγυότητας	-0,03	1,19	1,11	0,37
Altman's Score	-5,37	1,95	1,00	-0,74

Επίδοση	Πιθανότητα Αποτυχίας
<1,80	Πολύ Υψηλή
1,81<...<2,67	Υψηλή
2,68<...<2,99	Πιθανή
3,00<	Χαμηλή

Το γενικευμένο μοντέλο Altman μας επιτρέπει με τη χρήση των δεικτών που υπολογίζονται να κατηγοριοποιήσουμε τις εταιρείες ανάλογα με τη πιθανότητα να πτωχεύσουν. Συγκεκριμένα βλέπουμε πως οι τρεις από τις τέσσερις εταιρείες έχουν πολύ υψηλή πιθανότητα αποτυχίας και η άλλη υψηλή.

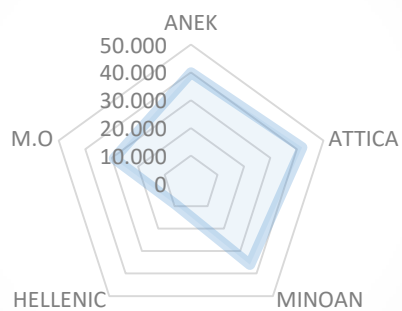
Παρακάτω περιλαμβάνονται τα αραχνοειδή διαγράμματα απεικόνισης των βασικών Οικονομικών Στοιχείων των Εταιρειών για την καλύτερη σύγκριση των μεγεθών

Διαγράμματα απεικόνισης :

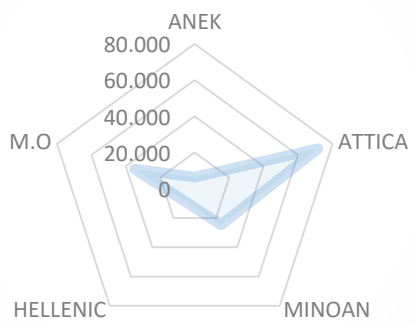
1) Διαγράμματα Ενεργητικού

Εμπορικές Απαιτήσεις

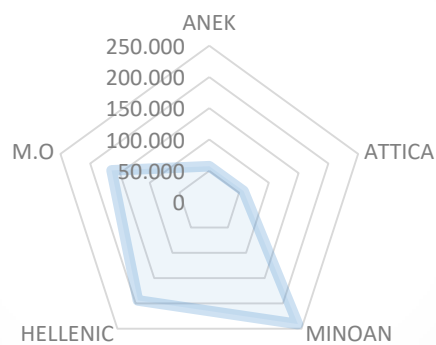

Ταμειακά Διαθέσιμα

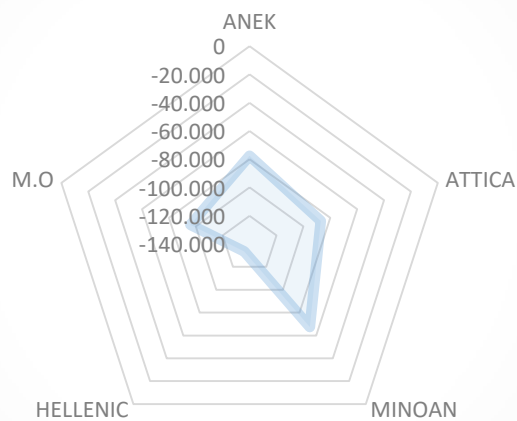

2) Δομής Ιδίων Κεφαλαίων και Συνολικές Υποχρεώσεις

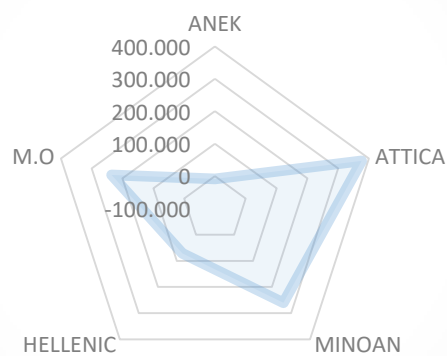
Επενδυμένο Κεφάλαιο-Μετοχικό Κεφάλαιο

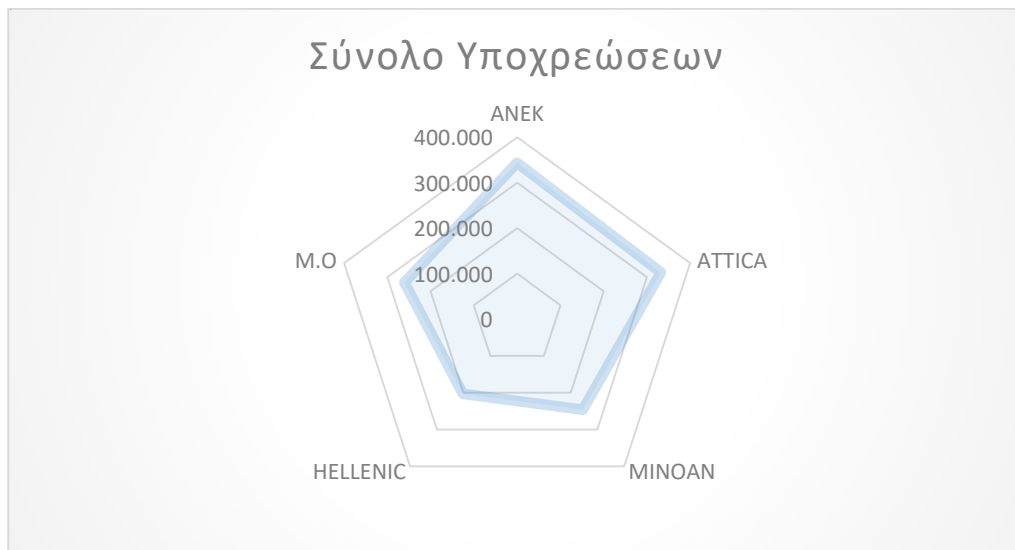

Αποτελέσματα εις νέο

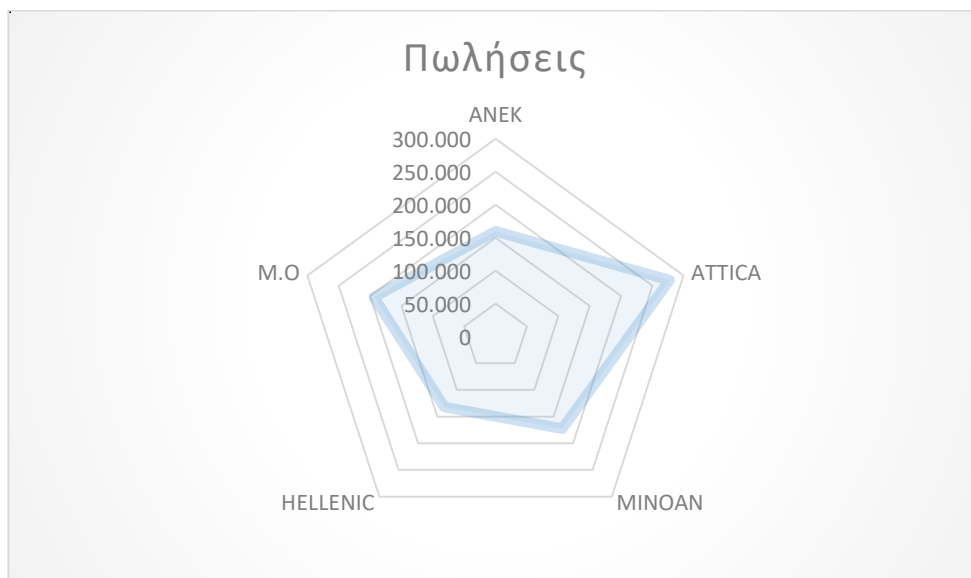

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

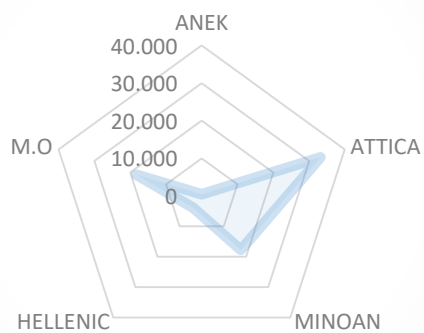

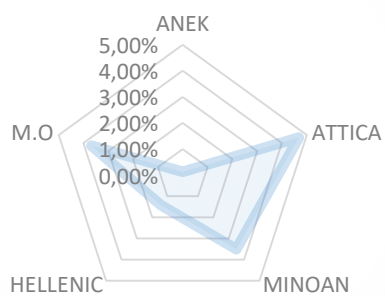
3) Κύκλος Εργασιών- Κέρδη- Αποδοτικότητα

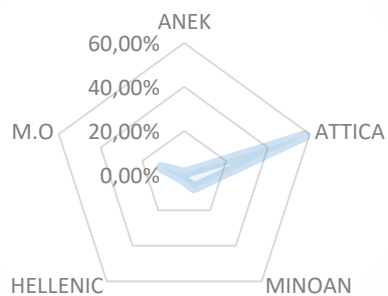
Καθαρά Κέρδη

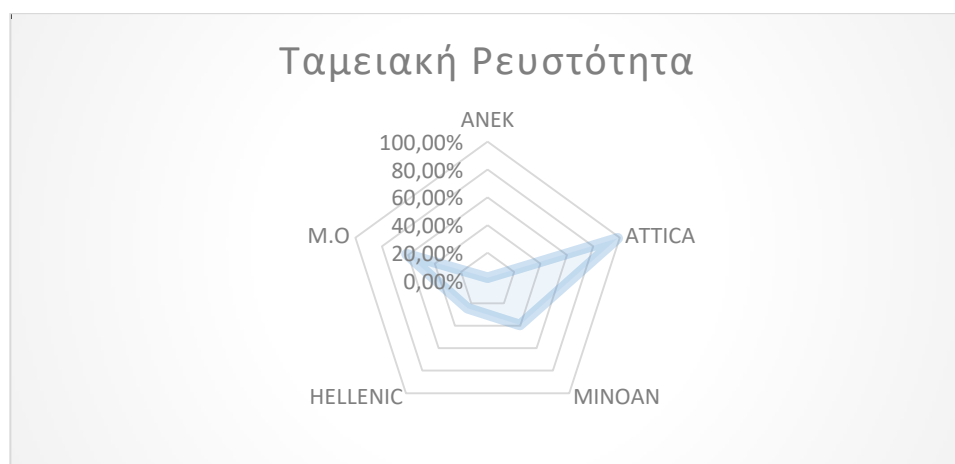
ROA

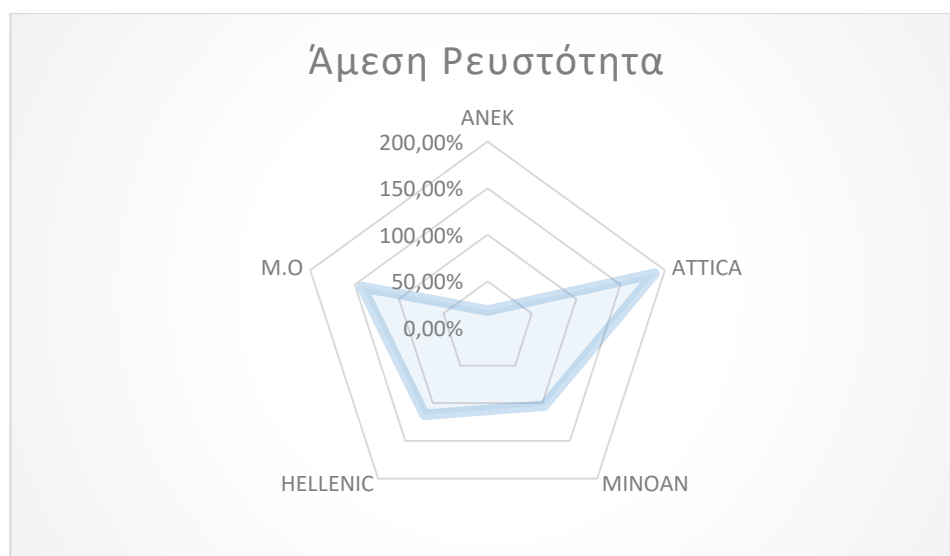

ROI

4) Δείκτες Ρευστότητας

Τέλος παρουσιάζεται ο πίνακας δεδομένων των οικονομικών στοιχείων των εταιρειών όπως τροποποιήθηκαν για την ομαδοποίηση των στοιχείων με τη χρήση του υπολογιστικού προγράμματος SPSS με τη μέθοδο της ιεραρχικής ανάλυσης ομοιότητας και στη συνέχεια τα δένδρογράμματα ολοκλήρωσης της ομαδοποίησης

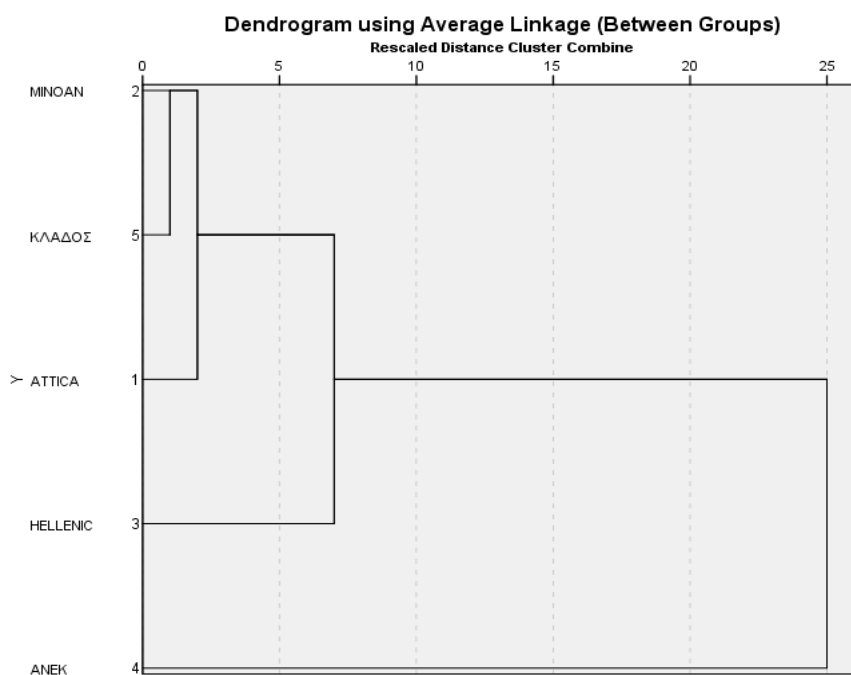
Καταστάσεις κατά αναλογία Ενεργητικού για Ανάλυση Ομοιότητας

RATIO	ATTICA	MINOAN	HELLENIC	ANEK	ΚΛΑΔΟΣ
Πωλήσεις	0,39	0,34	0,48	0,48	0,42
Κόστος Πωληθέντων	-0,26	-0,25	-0,37	-0,35	-0,31
EBIT	0,08	0,04	0,05	0,05	0,06
Καθαρά Κέρδη/Ζημίες Χρήσης	0,05	0,03	0,01	0	0,02
Σύνολο Ενεργητικού	1	1	1	1	1
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	0,53	0,51	0,26	-0,03	0,32
Επενδυμένο Κεφάλαιο	0,08	0,48	0,71	0,17	0,36
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	0,2	0,13	0,15	0,18	0,17
Αποθέματα	0	0,01	0	0,01	0,01
Εμπορικές Απαιτήσεις	0,06	0,07	0,03	0,12	0,07
Ταμειακά Διαθέσιμα	0,1	0,05	0,03	0,02	0,05
Αποτελέσματα εις νέο	-0,12	-0,13	-0,49	-0,23	-0,24
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,1	0,12	0,13	0,94	0,32
Σύνολο Υποχρεώσεων	0,47	0,49	0,74	1,03	0,68
ROA	4,68%	3,50%	1,42%	0,14%	0,02
ROE	8,82%	6,82%	5,46%	-5,30%	0,04
ROI	57,71%	7,35%	2,00%	0,79%	0,17
Γενική Ρευστότητα	1,92	1,07	1,18	0,19	1,09
Άμεση Ρευστότητα	1,88	1,03	1,15	0,18	1,06
Ταμειακή Ρευστότητα	0,98	0,4	0,25	0,02	0,41
Κεφάλαιο Κίνησης	0,09	0,01	0,02	-0,76	-0,16

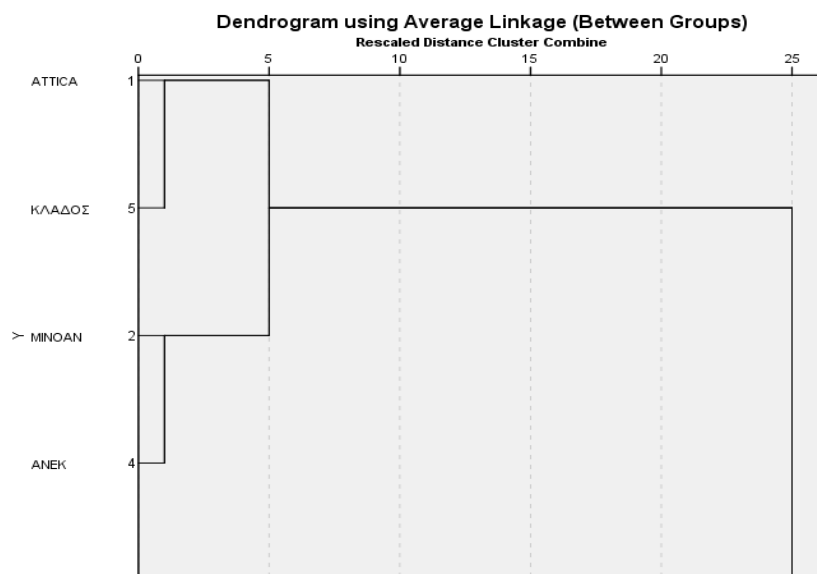
Πωλήσεις/Απαιτήσεις	6,61	4,78	14,12	4,01	7,38
Κυκλ.Ταχύτ.Απαιτ	55,21	76,3	25,85	91,09	62,11

Κόστος Πωληθέντων/Αποθέματα	63,67	48,1	119,3	43,04	68,53
Κυκλ.Ταχύτ.Αποθέμ	5,73	7,59	3,06	8,48	6,22

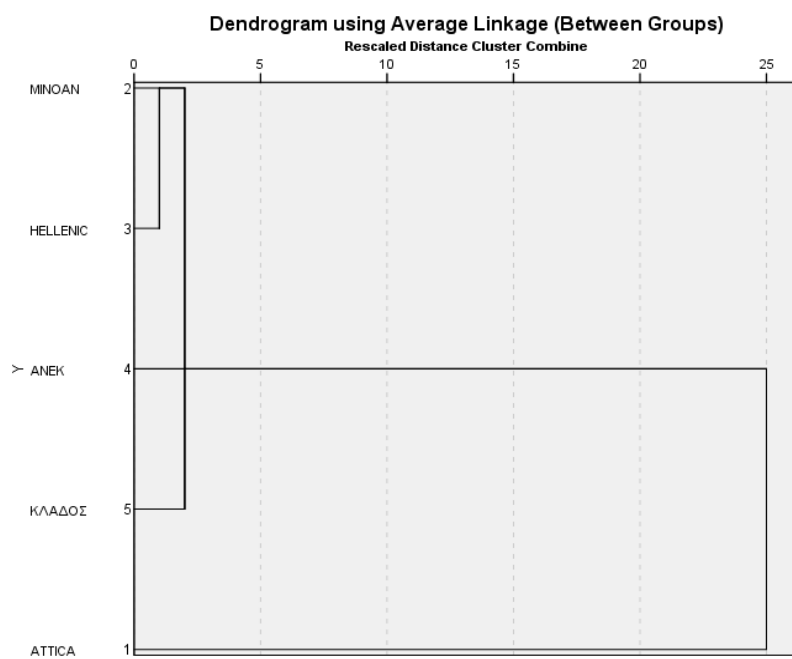
1) Δενδρόγραμμα ανάλυσης ομοιότητας δομής

2) Δενδρόγραμμα ανάλυσης ομοιότητας αποδοτικότητας

3) Δενδρόγραμμα ανάλυσης ομοιότητας ρευστότητας

Βιβλιογραφία

- Δράκος- Καραθανάσης (2010). Χρηματοοικονομική Διοίκηση των Επιχειρήσεων, Μπένου, Αθήνα
- Γκίκα- Παπαδάκη- Σιουγλέ (2010). Ανάλυση & Αποτίμηση Επιχειρήσεων Μπένου, Αθήνα
- Βασιλείου- Ηρειώτης (2008). Χρηματοοικονομική Διοίκηση Θεωρία και Πρακτική, Rosili, Αθήνα
- Σαλαβού- Κυριακίδου (2010). Μάνατζμεντ εταιρικές λειτουργίες, Rosili, Αθήνα
- Θωμαδάκης- Αλεξάκης (2006). Οικονομική των Επιχειρήσεων, Σταμούλης, Αθήνα
- Μπουραντάς (2002) . Μάνατζμεντ, Θεωρητικό Υπόβαθρο- Σύγχρονες Πρακτικές, Μπένου, Αθήνα
- Βενιέρης- Κοέν(2007). Διοικητική Λογιστική, P.I Publishing, Αθήνα
- Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISA)
- Διεθνές Πλαίσιο για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου (IPPF)
- ΕΣΔΕ (2013). Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρείες
- Νόμος του Ελληνικού Κράτους υπ' αριθ. 3016/2002
- Καραμάνης Κωνσταντίνος (2008). Σύγχρονη Ελεγκτική Θεωρία και Πρακτική Συμφωνία με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα, Εκδόσεις ΟΠΑ
- Malcolm Smith (2011). Research Methods in Accounting 2nd Edition
- Zabihollah Rezaee (2002). Causes, consequences and deterrence of financial statement fraud
- Andrew J Felo, Srinivasan Krishnamurthy, Steven A. Solieri (2003). Audit Committee Characteristics and Perceived Quality of Financial Reporting: An Empirical Analysis
- Kiyoshi Yamamoto (1999). Accounting System Reform in Japanese Local Governments
- Υοσημι H. (1998), “No value for Money: Audit Against the Fraud Cases in Japanese Local Government”, paper prepared for the 2nd Asian Pacific Interdisciplinary Research in Accounting Conference (Osaka)
- Rezaee Z. Financial statement fraud: prevention and detection. New York, NY: Wiley; 2002.
- Williams, P.A. 1996. The relation between a prior earnings forecast by management and analyst response to a current management forecast. *The Accounting Review* 71(1): 103-113.
- Weisbach, M.S. 1988. Outside directors and CEO turnover. *Journal of Financial Economics* 20 (1/2): 431-460
- Vafeas, N. 2000. Board structure and the informativeness of earnings. *Journal of Accounting and Public Policy* 19 (2): 139-160
- Sengupta, P. 1998. Corporate disclosure quality and the cost of debt. *The Accounting Review* 73(4): 459-474.

- Yermack, D. 1996. Higher market valuation of companies with a small board of directors. *Journal of Financial Economics* 40 (2): 185-211.
- American Institute of Certified Public Accountants (AICPA). Statement on auditing standards (SAS) no. 82. Consideration of fraud in a financial statement audit. New York, NY: AICPA; 1997.
- American Institute of Certified Public Accountants (AICPA). Statement on auditing standards (SAS) no. 99. Consideration of fraud in a financial statement audit. New York, NY: AICPA; 2002.
- Securities and Exchange Commission (SEC). Arthur Andersen LLP agrees to settlement resulting in first antifraud injunction in more than 20 years and largest-ever civil penalty; 2001. Available at <http://www.sec.gov/news/press/2001-62.txt>.
- http://www.anek.gr/portal/page/portal/ANЕК_prod/Corporate_Information
- <https://hellenicseaways.gr/page/investor-relations>
- <http://www.attica-group.com/el/%CE%B5%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CF%81%CF%89%CF%83%CE%B7-%CE%B5%CF%80%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CF%85%CF%84%CF%8E%CE%BD/%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%B1.html>
- <https://www.minoan.gr/financial-info>